

Pomorze
Zachodnie

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO
INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA REGIONALNYM PROGRAMEM OPERACYJNYM
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020

Zasady dotyczące realizacji projektów hybrydowych
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Załącznik nr ____ do regulaminu konkursu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Oś Priorytetowa ____

Działanie ____

Konkurs/Nabór nr ____

Wersja 1.0

Szczecin, kwiecień 2018

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	4
SŁOWNIK POJĘĆ	5
ROZDZIAŁ 1. PODSTAWY PRAWNE I ZAKRES ZASAD	11
PODSTAWY PRAWNE	11
ZAKRES ZASAD.....	15
ROZDZIAŁ 2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTÓW HYBRYDOWYCH	16
ROZDZIAŁ 3. ANALIZA PRZEDREALIZACYJNA	18
3.1 POSTANOWIENIA OGÓLNE	18
3.2 ZAKRES ANALIZY PRZEDREALIZACYJNEJ	18
ROZDZIAŁ 4. WYBÓR PARTNERA PRYWATNEGO	20
ROZDZIAŁ 5. UMOWA O PARTNERSTWIE PUBLICZNO-PRYWATNYM	22
5.1 CHARAKTERYSTYKA I FORMA UMOWY PPP.....	22
5.2 TREŚĆ UMOWY PPP	22
5.3 KLAUZULE UMOWY PPP ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ UMOWY O DOFINANSOWANIE.....	26
5.4 ZMIANY W UMOWIE PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO	27
ROZDZIAŁ 6. WNIOSEK O DOFINANSOWANIE.....	28
6.1 WNIOSKODAWCA W PROJEKTACH REALIZOWANYCH W FORMULE PPP.....	28
6.2 ZMIANY ZAKRESU PROJEKTU HYBRYDOWEGO W TRAKCIE WYBORU PARTNERA PRYWATNEGO	28
6.3 ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE	28
6.4 POTWIERDZENIE ZAPEWNIENIA FINANSOWANIA PROJEKTU	30
6.5 WYBÓR PROJEKTÓW HYBRYDOWYCH DO REALIZACJI I PROCEDURA ODWOŁAWCZA.....	31
6.6 ANALIZA FINANSOWA PROJEKTÓW HYBRYDOWYCH	32
ROZDZIAŁ 7. UMOWA O DOFINANSOWANIE	34
7.1 SPECYFICZNE DLA PROJEKTÓW HYBRYDOWYCH ZAPISY UMÓW O DOFINANSOWANIE.....	34
7.2 ZAWARCIE UMOWY O DOFINANSOWANIE.....	35
7.3 UMOWA WARUNKOWA.....	37
7.4 ZMIANA PROJEKTU HYBRYDOWEGO W TRADYCYJNY.....	38
7.5 ZASTĄPIENIE BENEFICJENTA BĘDĄCEGO PARTNEREM PRYWATNYM	39
7.6 ZMIANY W PROJEKCIE HYBRYDOWYM PO ZAKOŃCZENIU OCENY WNIOSKU	41
7.7 ZABEZPIECZENIE UMOWY O DOFINANSOWANIE	42
ROZDZIAŁ 8. PONOSZENIE WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH.....	43
8.1 OGÓLNE ZASADY KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW	43
8.2 KWALIFIKOWALNOŚĆ PODATKU VAT	43

8.3 Kwalifikowalność wydatków w projekcie hybrydowym.....	44
8.4 Zasady zaliczkowania	48
8.5 Rachunki bankowe w projekcie hybrydowym	49
ROZDZIAŁ 9. Zasada trwałości projektu	51
ROZDZIAŁ 10. Udzielanie zamówień w związku z realizacją projektu.....	52
ROZDZIAŁ 11. Kontrola i nieprawidłowości w projektach hybrydowych	53
11.1 Kontrola projektów hybrydowych	53
11.2 Nieprawidłowości w projektach – korekty finansowe – pomniejszenie wydatków kwalifikowalnych.....	54
ROZDZIAŁ 12. Odzyskiwanie środków	61
ROZDZIAŁ 13. Generowanie dochodu w projektach.....	62
ROZDZIAŁ 14. Pomoc publiczna.....	64

Wykaz skrótów

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej;

BZP – Biuletyn Zamówień Publicznych;

Dz. U. – Dziennik Ustaw;

Dz.U. UE – Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

EFS – Europejski Fundusz Społeczny;

FS – Fundusz Spójności;

IZ RPO WZ – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020;

JST – jednostka samorządu terytorialnego;

KPA – Kodeks Postępowania Administracyjnego;

LSI2014 – Lokalny System Informatyczny do obsługi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 w zakresie aplikowania o środki oraz wprowadzania zmian do projektu;

NSA – Naczelny Sąd Administracyjny;

PP – pomoc publiczna;

PPP – partnerstwo publiczno-prywatne;

RPO WZ – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020;

SIWZ – Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia;

SL2014 – aplikacja główna centralnego systemu teleinformatycznego wykorzystywana m.in. w procesie rozliczania projektu oraz komunikowania się z IZ RPO WZ;

SOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020;

UE – Unia Europejska;

uKRBU – ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi;

uPPP – ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym;

UPUE – Urząd Publikacji Unii Europejskiej;

uPZP – ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych;

WWDŚ RPO – Wydział Wdrażania Działań Środowiskowych Regionalnego Programu Operacyjnego;

WWRPO WZ – Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego;

WSA – Wojewódzki Sąd Administracyjny;

Zarząd WZ – Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego.

Słownik pojęć

Użyte w niniejszych zasadach pojęcia oznaczają:

1. **analiza przedrealizacyjna** – dokument sporządzany przez podmiot publiczny, który służy ustaleniu, czy partnerstwo publiczno-prywatne, w tym realizowane z udziałem współfinansowania ze środków UE, może być korzystniejsze od tradycyjnej formuły realizacji danego przedsięwzięcia inwestycyjnego; w wyniku jej przeprowadzenia możliwe jest opracowanie szczegółowej koncepcji realizacji inwestycji publicznej w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, w tym również w formie projektu hybrydowego;
2. **beneficjent w operacjach PPP** – podmiot, o którym mowa w art. 63 rozporządzenia ogólnego, tj. podmiot prawa publicznego inicjujący daną operację albo podmiot regulowany prawem prywatnym danego państwa członkowskiego (partner prywatny), który został lub ma zostać wybrany do realizacji danej operacji;
3. **dochód** – dochód, o którym mowa w art. 61 rozporządzenia ogólnego;
4. **dofinansowanie** – współfinansowanie Unii Europejskiej (UE) lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa (BP) (jeżeli dotyczy);
5. **dzień** – dzień kalendarzowy;
6. **inwestycja infrastrukturalna** – zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy wdrożeniowej to budowa, przebudowa lub remont obiektu budowlanego lub wyposażenie składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność, połączone z utrzymaniem lub zarządzaniem przedmiotem tej inwestycji za wynagrodzeniem;
7. **koncesjonariusz** – zgodnie z art. 2 pkt 3 uKRB to wykonawca, z którym zawarto umowę koncesji;
8. **korekta finansowa** – zgodnie z art. 2 pkt 12 ustawy wdrożeniowej to kwota, o jaką pomniejsza się współfinansowanie UE dla projektu w związku z nieprawidłowością indywidualną lub systemową;
9. **kryteria wyboru projektów** – kryteria umożliwiające ocenę projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie projektu, wybór projektu do dofinansowania i zawarcie umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcie decyzji o dofinansowaniu projektu, zgodne z warunkami, o których mowa w art. 125 ust. 3 lit. a rozporządzenia ogólnego, zatwierdzone przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia ogólnego;
10. **nadużycie finansowe** – zgodnie z art. 1 (1) (a) Konwencji sporządzonej na mocy art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich jest to jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie naruszające interesy finansowe Wspólnot Europejskich w odniesieniu do wydatków, polegające na:
 - wykorzystaniu lub przedstawieniu nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, które ma na celu sprzeniewierzenie lub bezprawne zatrzymanie środków z budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich lub budżetów zarządzanych przez Wspólnoty Europejskie lub w ich imieniu,
 - nieujawnieniu informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, w tym samym celu,
 - niewłaściwym wykorzystaniu takich środków do celów innych niż te, na które zostały pierwotnie przyznane;
11. **nieprawidłowość** – oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu UE nieuzasadnionym wydatkiem;

-
12. **nieprawidłowość indywidualna** – zgodnie z art. 2 pkt 36 rozporządzenia ogólnego, każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet UE poprzez obciążenie budżetu UE nieuzasadnionym wydatkiem;
13. **nieprawidłowość systemowa** – zgodnie z art. 2 pkt 38 rozporządzenia ogólnego, każda nieprawidłowość, która może mieć charakter powtarzalny, o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia w podobnych rodzajach projektów, będąca konsekwencją istnienia poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, w tym polegająca na niewprowadzeniu odpowiednich procedur zgodnie z rozporządzeniem ogólnym oraz z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;
14. **nieprawidłowy wydatek** – oznacza nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 36 rozporządzenia ogólnego;
15. **opłata za dostępność** – zryczałtowane wynagrodzenie pieniężne wypłacane cyklicznie przez podmiot publiczny na rzecz partnera prywatnego w fazie eksploatacji infrastruktury;
16. **partner prywatny** – zgodnie z art. 2 pkt 2 uPPP to przedsiębiorca, przedsiębiorca zagraniczny; powinien ponosić w całości albo w części wydatki na realizację przedsięwzięcia (inwestycyjne jak i eksploatacyjne) lub zapewnić poniesienie ich przez osobę trzecią;
17. **podejrzanie popełnienia nadużycia finansowego** – nieprawidłowość, która prowadzi do wszczęcia postępowania administracyjnego lub sądowego na poziomie krajowym w celu stwierdzenia zamierzonego zachowania, w szczególności nadużycia finansowego;
18. **podmiot publiczny** – zgodnie z art. 2 pkt 1 uPPP to:
- a) jednostka sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych,
 - b) inna, niż określona w lit. a, osoba prawna, utworzona w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym punkcie oraz w lit. a, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot:
 - finansują ją w ponad 50% lub
 - posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
 - sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
 - mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego,
 - c) związki podmiotów, o których mowa w lit. a i b.
19. **partnerstwo publiczno-prywatne (PPP)** – forma współpracy między podmiotami publicznymi a sektorem prywatnym, których celem jest poprawa realizacji inwestycji w projekty infrastrukturalne lub inne rodzaje operacji realizujących usługi publiczne, poprzez dzielenie ryzyka, wspólne korzystanie ze specjalistycznej wiedzy sektora prywatnego lub dodatkowe źródła kapitału; jest ono – co do zasady – zamówieniem publicznym albo koncesją, co oznacza, że partner prywatny wybierany jest w trybie przepisów uPZP albo uKRBU;
20. **płatnik** – Bank Gospodarstwa Krajowego, który dokonuje wypłat środków EFRR na konto bankowe beneficjenta;
21. **program** – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (RPO WZ), przyjęty uchwałą nr 2247/14 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie przyjęcia przez Zarząd Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 oraz zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej Nr C(2015) 903 z dnia 12 lutego 2015 r., ze zm.;

22. **projekt hybrydowy** – zgodnie z zapisami wytycznych PPP to przedsięwzięcie, które polega na wspólnej realizacji projektu przez partnerstwo publiczno-prywatne, utworzone w celu realizacji inwestycji infrastrukturalnej polegającej na budowie, przebudowie lub remoncie obiektu budowlanego lub wyposażenie składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność, połączone z utrzymaniem lub zarządzaniem przedmiotem tej inwestycji za wynagrodzeniem; łączy ono dofinansowanie UE z formułą PPP.

Na gruncie prawa krajowego projektami hybrydowymi w rozumieniu ustawy wdrożeniowej mogą być nie tylko projekty realizowane w oparciu o ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, ale również projekty, w których podstawą realizacji są inne akty prawne, m.in. ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, o ile wpisują się w definicję partnerstwa publiczno-prywatnego zawartą w art. 2 pkt 24 rozporządzenia ogólnego;

23. **projekt PPP** – projekt, który realizowany jest lub ma być realizowany w ramach struktury partnerstwa publiczno-prywatnego;

24. **przedsiębiorstwo** – przedsiębiorstwo w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;

25. **przedsięwzięcie** – zgodnie z art. 2 pkt 4 uPPP to:

- a) budowa lub remont obiektu budowlanego;
- b) świadczenie usług;
- c) wykonanie dzieła, w szczególności wyposażenie składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność;
- d) inne świadczenie.

- połączone z utrzymaniem lub zarządzaniem składnikiem majątkowym, który jest wykorzystywany do realizacji przedsięwzięcia publiczno-prywatnego lub jest z nim związany;

26. **rachunek powierniczy** – zgodnie z art. 2 pkt 26 rozporządzenia ogólnego, w przypadku projektu hybrydowego, to rachunek bankowy objęty pisemną umową między beneficjentem będącym podmiotem publicznym a partnerem prywatnym, zatwierdzoną przez instytucję zarządzającą, otwarty specjalnie w celu przechowywania środków z refundacji wydatków poniesionych przez partnera prywatnego, które mają być wypłacane w okresie kwalifikowalności lub po nim, wyłącznie do celów przewidzianych w art. 64 ww. rozporządzenia.

27. **rozporządzenie ogólne** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;

28. **spółka PPP** – zgodnie z art. 14 uPPP to spółka: kapitałowa, komandytowa lub komandytowo akcyjna zawiązana przez podmiot publiczny i partnera prywatnego w celu wykonania umowy PPP;

29. **Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020** – dokument określający w szczególności zakres działań realizowanych w ramach poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ;

-
30. **środki pobrane nienależnie** – środki udzielone bez podstawy prawnej tj. w obowiązującym systemie prawnym nie ma przepisu lub dyspozycji umowy o dofinansowanie, na podstawie którego beneficjent pobrał środki. Ustalenia czy doszło do nienależnego pobrania środków dokonuje się w oparciu o zapisy umowy o dofinansowanie. Nienależne pobranie może nastąpić m.in., gdy:
- dofinansowanie zostanie udzielone podmiotowi podlegającemu wykluczeniu z prawa otrzymania środków na realizację projektów w ramach programów operacyjnych na mocy przepisów ustawy o finansach publicznych,
 - beneficjent uzyskał dofinansowanie na podstawie przerobionego, podrobionego lub poświadczającego nieprawdę dokumentu,
 - zrefundowano koszty niekwalifikowalnego podatku VAT,
 - zrefundowano koszty niewykonanych robót, usług lub niedostarczonych towarów,
 - wydatek został poniesiony przed określoną w umowie o dofinansowanie datą kwalifikowalności,
 - wydatek został już wcześniej zrefundowany z innych bezzwrotnych środków publicznych (podwójne dofinansowanie).
31. **środki pobrane w nadmiernej wysokości** – środki otrzymane w kwocie wyższej niż określona w umowie o dofinansowanie, w odrębnych przepisach lub w wysokości wyższej niż niezbędna do dofinansowania projektu lub finansowania dotowanego zadania. Ustalenia czy doszło do pobrania środków w nadmiernej wysokości dokonuje się w oparciu o zapisy umowy o dofinansowanie. Przykładem pobrania środków w nadmiernej wysokości jest w szczególności pobranie zaliczki na poczet przyszłych wydatków kwalifikowalnych, która nie zostanie w całości przeznaczona na te wydatki lub nie zostanie rozliczona przez beneficjenta we wskazanym terminie.
32. **testy rynkowe** – działania mające na celu uzyskanie od instytucji finansowych oraz podmiotów prywatnych działających w branży, której dotyczy projekt, praktycznych informacji w zakresie bieżących możliwości i warunków realizacji danego przedsięwzięcia; ich prowadzenie pozwala podmiotowi publicznemu ocenić realność założeń w zakresie planowanego projektu;
33. **umowa o dofinansowanie** – zgodnie z art. 2 pkt 26 lit. a i b ustawy wdrożeniowej to:
- umowa zawarta między IZ RPO WZ a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierająca w szczególności warunki przekazywania i wykorzystania środków EFRR oraz inne obowiązki stron umowy; a także zawierająca co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
 - porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zawarte między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania;
34. **umowa o dofinansowanie warunkowa** – umowa zawarta między IZ RPO WZ a wnioskodawcą, którego projekt, przewidziany do realizacji w formule PPP, został wybrany do dofinansowania, której postanowienia wejdą w życie po spełnieniu określonych warunków w niej zawartych;
35. **umowa o partnerstwie publiczno-prywatnym (umowa PPP)** – zgodnie z art. 7 uPPP to umowa, w której partner prywatny zobowiązuje się do realizacji przedsięwzięcia za wynagrodzeniem oraz poniesienia w całości albo w części wydatków na jego realizację lub poniesienia ich przez osobę trzecią, a podmiot publiczny zobowiązuje się do współdziałania w osiągnięciu celu przedsięwzięcia, w szczególności poprzez wniesienie wkładu własnego;

-
36. **ustawa wdrożeniowa** – ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020;
37. **utrzymanie składnika majątkowego w stanie nie pogorszonym** – oznacza ponoszenie kosztów eksploatacji, w tym kosztów napraw i remontów składnika majątkowego;
38. **wkład własny (dotyczy umowy o dofinansowanie)** – środki finansowe lub wkład niepieniężny zabezpieczone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i nie zostaną beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu)¹;
39. **wkład własny PPP (dotyczy umowy PPP)** – zgodnie z art. 2 pkt 5 uPPP to świadczenie podmiotu *publicznego* lub partnera *prywatnego* polegające w szczególności na:
- a) poniesieniu części wydatków na realizację przedsięwzięcia, w tym sfinansowaniu dopłat do usług świadczonych przez partnera *prywatnego* w ramach przedsięwzięcia,
 - b) wniesieniu składnika majątkowego.
40. **wniosek o dofinansowanie (dokumentacja aplikacyjna)** – dokument, w którym zawarty jest opis projektu lub przedstawione w innej formie informacje na temat projektu, na podstawie których dokonuje się oceny spełnienia przez ten projekt kryteriów wyboru projektów, składany przez wnioskodawcę ubiegającego się o dofinansowanie na realizację projektu na formularzu określonym przez IZ RPO WZ; za integralną część wniosku o dofinansowanie uznaje się wszystkie jego załączniki;
41. **wniosek o płatność** – dokument wraz z załącznikami składany przez beneficjenta za pośrednictwem SL2014, na podstawie którego beneficjent wnioskuje o przyznanie: zaliczki, płatności pośredniej, płatności końcowej lub przekazuje informacje o postępie rzeczowym projektu, bądź rozlicza płatność zaliczkową;
42. **wnioskodawca** – zgodnie z art. 2 pkt 28 ustawy wdrożeniowej podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;
43. **wstępne ustalenie administracyjne lub sądowe** – ocena pisemna wykonana przez właściwy podmiot administracyjny² lub sądowy, stwierdzająca na podstawie konkretnych faktów istnienie nieprawidłowości, bez uszczerbku dla możliwości późniejszej zmiany lub cofnięcia tego twierdzenia w następstwie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania administracyjnego lub sądowego;
44. **wydatek kwalifikowalny** – koszt lub wydatek poniesiony przez beneficjenta w związku z realizacją projektu w ramach RPO WZ, który spełnia kryteria refundacji, rozliczenia (w przypadku systemu zaliczkowego) zgodnie z umową o dofinansowanie.

W przypadku gdy beneficjentem operacji PPP jest podmiot publiczny wydatki z tytułu operacji PPP poniesione i pokryte przez partnera prywatnego mogą zostać uznane za poniesione i pokryte przez Beneficjenta z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

- a) beneficjent zawarł umowę PPP z partnerem prywatnym,
- b) instytucja zarządzająca potwierdziła, że wydatki deklarowane przez beneficjenta zostały opłacone przez partnera prywatnego i że operacja jest zgodna z mającymi zastosowanie przepisami unijnymi i krajowymi, z programem oraz z warunkami wsparcia dla danej operacji.

¹ Stopa dofinansowania dla projektu rozumiana jako % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych.

² Za podmiot administracyjny uważa się również instytucje pełniące funkcje IP, IW lub WS, które nie są organami administracji państwowej ani samorządowej. Wstępne ustalenie może mieć formę: wyniku kontroli lub innego dokumentu kończącego kontrolę lub audyt, dokumentu sporządzanego w wyniku weryfikacji dokumentacji (np. weryfikacji wniosku o płatność lub wniosku o dofinansowanie), notatki urzędowej lub służbowej, innego dokumentu sporządzanego w procesie zarządzania i kontroli środków z UE, postanowienia o wszczęciu postępowania przez organy ścigania, orzeczenia sądu.

-
45. **wydatek niekwalifikowalny** – koszt lub wydatek, który nie jest wydatkiem kwalifikowalnym;
46. **wykorzystanie środków niezgodnie z przeznaczeniem** - następuje m.in. przez zapłatę za zrealizowane zadania, inne niż te, na które środki były przyznane. Dotyczy to sfinansowania m.in. zadania będącego poza zakresem rzeczowym projektu, na który środki zostały przekazane, czy też wydatków niezwiązanych bezpośrednio z realizacją projektu, nieprzyczyniających się do osiągnięcia celu określonego w umowie o dofinansowanie, które nie mogą zostać uznane za kwalifikowalne. W sytuacji, kiedy doszło do sfinansowania wydatku nieprzewidzianego wcześniej, bądź środki te zostały przekazane na inny cel niż zakładany w dokumentacji aplikacyjnej, wydatek taki nie może zostać uznany za kwalifikowalny.
47. **wykorzystanie środków z naruszeniem procedur** – następuje m.in. poprzez zapłatę za zadanie, które zostało zrealizowane niezgodnie z postanowieniami dokumentów regulujących zasady przyznawania i wykorzystania dofinansowania, w tym zasady ponoszenia wydatków w ramach projektu, a zatem przede wszystkim umowy o dofinansowanie oraz zasad wdrażania RPO WZ. Katalog procedur nie jest katalogiem zamkniętym. Za wykorzystanie środków z naruszeniem procedur uznaje się m.in.:
- naruszenie przez beneficjenta zapisów ustawy Prawo zamówień publicznych (np. wybór oferty bez zachowania zasady konkurencyjności);
 - niezastosowanie się przez beneficjenta do zasad wdrażania RPO WZ dotyczących kwalifikowalności wydatków (np. gdy beneficjent nie poniósł wydatków w sposób rzetelny, oszczędny lub też nienależycie je udokumentował);
 - dokonanie znaczącej modyfikacji projektu (naruszenie zasady trwałości projektu);
 - rozpoczęcie realizacji projektu przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie;
 - i inne.
48. **wytyczne PPP** – to dokument opracowany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, regulujący zagadnienia w zakresie związanym z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020;
49. **zamówienie publiczne** – pisemna umowa odpłatna, zawarta pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane przewidziane w projekcie realizowanym w ramach RPO WZ;
50. **zarządzanie składnikiem majątkowym** – obejmuje podejmowanie różnego rodzaju czynności faktycznych, zmierzających do osiągnięcia celu przedsięwzięcia poprzez optymalizację korzyści wynikających z dysponowania tym składnikiem.

Rozdział 1. Podstawy prawne i zakres Zasad

Podstawy prawne

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o następujące akty prawne:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (rozporządzenie ogólne) (Dz. Urz. L.2013.347.320 z dnia 20 grudnia 2013 r. ze zm.);
2. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. Urz. UE L.2014.138.5 z dnia 13 maja 2014 r. ze zm.);
3. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1076 z dnia 28 kwietnia 2015 r. ustanawiające na mocy rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady, dodatkowe przepisy dotyczące zastąpienia beneficjenta i stosownych obowiązków oraz minimalne wymagania, które mają być zawarte w umowach partnerstwa publiczno-prywatnego finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L.2015.175.1 z dnia 4 lipca 2015 r.);
4. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 110/2014 z 30 września 2013 r. w sprawie modelowego rozporządzenia finansowego dla organów realizujących partnerstwa publiczno-prywatne, o których mowa w art. 209 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 wraz z rozporządzeniem zmieniającym nr 2015/2461 (Dz. Urz. UE L.2014.38.2 z dnia 7 lutego 2014 r. ze zm.);
5. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2015/1516 z dnia 10 czerwca 2015 r. ustanawiające, na mocy rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady, stawki zryczałtowane dla operacji finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w sektorze badań, rozwoju i innowacji (Dz. Urz. UE L.2015.239.65 z dnia 15 września 2015 r. ze zm.);
6. Rozporządzenie Komisji Europejskiej (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L.2014.187.1 z dnia 26 czerwca 2014 r. ze zm.);
7. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L.2013.352.1 z dnia 24 grudnia 2013 r.);
8. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/207 z dnia 20 stycznia 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdania z postępów, formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużych projektów, wzorów wspólnego planu działania, sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, deklaracji

-
- zarządczej, strategii audytu, opinii audytowej i rocznego sprawozdania z kontroli oraz metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, a także zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L.2015.38.1 z dnia 13 lutego 2015 r. ze zm.);
9. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r. ustanawiającego szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi (Dz. Urz. UE L.2014.286.1 z dnia 30 września 2014 r.);
 10. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L.2012.26.1 z dnia 28 stycznia 2012 r. ze zm.);
 11. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L.2014.94.65 z dnia 28 marca 2014 r. ze zm.);
 12. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2170 z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L.2015.307.5 z dnia 25 listopada 2015 r.);
 13. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz. Urz. UE L.2014.94.1 z dnia 28 marca 2014 r. ze zm.);
 14. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L.2014.94.243 z dnia 28 marca 2014 r. ze zm.);
 15. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2171 z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L.2015.307.7 z dnia 25 listopada 2015 r. z dnia 25 listopada 2015 r.);
 16. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/7 z dnia 5 stycznia 2016 r. ustanawia standardowy formularz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia (Dz. Urz. UE L.2016.3.16 z dnia 6 stycznia 2016 r.);
 17. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1986 z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011 (Dz. Urz. UE L.2015.296.1 z dnia 12 listopada 2015 r.);
 18. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1460 ze zm.);
 19. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077);
 20. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 459 ze zm.);
 21. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1577 ze zm.);
 22. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1201 ze zm.);

-
23. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1369 ze zm.);
 24. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.), zwana dalej ustawą OOS;
 25. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1332 ze zm.);
 26. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.);
 27. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi, zwana dalej uPZP;
 28. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 395 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi, zwana dalej ustawą o rachunkowości;
 29. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1221 ze zm.), zwana dalej ustawą o VAT;
 30. Ustawa o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 280);
 31. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.), zwana dalej KPA;
 32. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 362);
 33. Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2168 ze zm.);
 34. Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (t.j. Dz. U. z 2017, poz. 1834);
 35. Ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1920 ze zm.);
 36. Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 827);
 37. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 121 ze zm.);
 38. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego (Dz. U. z 2011 r. nr 298, poz. 1767);
 39. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 109);
 40. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 2367);
 41. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz. U. z 2016 r., poz. 200 ze zm.);

-
42. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 71);
 43. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1129);
 44. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie określenia kwot wartości umów koncesji, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2478);
 45. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji (Dz. U. z 2017 r., poz. 1017);
 46. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2479);
 47. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2477);
 48. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1127);
 49. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128);
 50. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. z 2016 r., poz. 1126);

Ponadto, niniejsze Zasady są zgodne z następującymi dokumentami:

1. Wytyczne Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020 z dnia 17 lutego 2017 r.;
2. Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19 lipca 2017 r.;
3. Wytyczne Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020 z dnia 13 lutego 2018 r.;
4. Wytyczne Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 18 maja 2017 r.;
5. Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020 z dnia 20 lipca 2015 r.;
6. Wytyczne Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 3 marca 2018 r.

Zakres zasad

1. Celem niniejszych Zasad jest omówienie warunków realizacji projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego w ramach RPO WZ.
2. Niniejsze Zasady zostały mają zastosowanie do projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ustawy wdrożeniowej.
3. Pierwszeństwo przed regulacjami niniejszego dokumentu mają przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz zapisy Wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020 i Wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
4. Stosowanie procedur opisanych w niniejszym dokumencie ułatwi beneficjentom przygotowanie projektów przewidzianych do realizacji w formule PPP do ubiegania się o dofinansowanie ze środków UE (lub budżetu państwa), rozliczanie otrzymanego dofinansowania, a także monitorowanie prawidłowości przebiegu projektów na różnych etapach ich realizacji oraz w okresie trwałości.
5. Zapisów niniejszego dokumentu nie stosuje się do projektów partnerskich, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy wdrożeniowej.
6. W przypadku realizacji projektu hybrydowego zapisy niniejszego dokumentu stanowią doprecyzowanie i mają pierwszeństwo przed zapisami szczegółowych zasad stanowiących załączniki do właściwego regulaminu naboru/konkursu oraz umowy/decyzji o dofinansowanie:
 - zasad dotyczących kwalifikowalności podatku VAT;
 - zasad dotyczących prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej;
 - zasad dotyczących wykazywania i monitorowania dochodów;
 - zasad w zakresie udzielania zamówień;
 - zasad w zakresie kontroli projektów;
 - zasad dotyczących zmian w projektach;
 - zasad dotyczących odzyskiwania środków;
 - zasad dotyczących udzielania zaliczek;
 - zasad dotyczących zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie.

Rozdział 2. Ogólna charakterystyka projektów hybrydowych

1. Projekty współfinansowane w ramach RPO WZ mogą być realizowane jako projekty hybrydowe.
2. Zgodnie z art. 34 ust. 1 i ust. 2 ustawy wdrożeniowej projekt hybrydowy polega na wspólnej realizacji projektu w celu realizacji inwestycji infrastrukturalnej polegającej na budowie, przebudowie lub remoncie obiektu budowlanego lub wyposażeniu składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność, połączonych z utrzymaniem lub zarządzaniem przedmiotem tej inwestycji za wynagrodzeniem.
3. Odbiorcami korzyści wynikających z faktu, że projekt realizowany w formule PPP uzyskał dofinansowanie UE powinni być jego końcowi odbiorcy (społeczeństwo).
4. Do wyboru partnera prywatnego w celu realizacji projektu hybrydowego stosuje się odrębne przepisy, w tym w szczególności przepisy uPZP lub uKRBU, z uwzględnieniem przepisów uPPP (o ile dotyczy).
5. Projekty hybrydowe mogą być realizowane w jednym z następujących modeli współpracy w ramach PPP (przy czym dopuszczalne są również inne modele):

a) Model 1 – Eksploatacja i utrzymanie zapewnione przez partnera prywatnego (DB+O – ang. *Design, Build + Operate – Projektuj, Buduj + Eksploatuj*)

W tym modelu etap budowy jest wyraźnie oddzielony od etapu eksploatacji za pomocą dwóch odrębnych umów – tradycyjnej umowy na roboty budowlane i umowy PPP dot. eksploatacji wybudowanej infrastruktury. Stroną obu umów może być ten sam wykonawca. Dofinansowanie z UE dotyczy wyłącznie nakładów inwestycyjnych na realizację projektu.

b) Model 2 – Projektuj – Buduj – Eksploatuj (DBO)

Projekty realizowane w oparciu o ten model opierają się na założeniu, że – za pomocą jednej umowy PPP – partnerowi prywatnemu powierza się odpowiedzialność za realizację etapów: budowy, eksploatacji i utrzymania infrastruktury. W tym modelu podmiot publiczny ponosi nakłady inwestycyjne, które następnie podlegają dofinansowaniu z UE.

c) Model 3 – Równoległa realizacja dwóch projektów

Model dotyczy sytuacji, gdy równolegle budowane są dwie, uzupełniające się, części infrastruktury, a każdej z tych inwestycji dotyczy oddzielna umowa. Jedna część jest wybudowana w oparciu o umowę na roboty budowlane, zaś druga na podstawie umowy PPP, która dotyczy również eksploatacji obu wybudowanych części. Rolę wykonawcy w odniesieniu do obu tych umów może pełnić ten sam podmiot. W ramach tego modelu dofinansowanie UE przypada wyłącznie na sfinansowanie pierwszej z inwestycji, w której nakłady inwestycyjne są ponoszone przez podmiot publiczny.

d) Model 4 – Projektuj – Buduj – Finansuj – Eksploatuj (DBFO – ang. *Design, Build, Finance, Operate – Projektuj, Buduj, Finansuj, Eksploatuj*)

W modelu tym projekt jest realizowany w oparciu o umowę PPP, która obejmuje projektowanie, budowę, finansowanie oraz eksploatację inwestycji. W odróżnieniu od pozostałych modeli, w tym przypadku nakłady inwestycyjne, które podlegają refundacji ze środków UE, są ponoszone przez partnera prywatnego.

6. Niniejsze Zasady odnoszą się wyłącznie do modelu określonego, jako DBFO.

Pierwszy i trzeci z ww. modeli (*DB+O* oraz *Równoległa realizacja dwóch projektów*), pomimo że stanowią formę łączenia dotacji UE z formułą partnerstwa publiczno-prywatnego, w istocie nie stanowią operacji PPP w rozumieniu art. 2 pkt 25 rozporządzenia ogólnego, jak również projektu hybrydowego w rozumieniu ustawy wdrożeniowej.

Wynika to z faktu, że partnerstwo publiczno-prywatne pojawia się w projekcie z dofinansowaniem UE dopiero po ukończeniu etapu realizacji rzeczowej, gdy partner prywatny staje się operatorem.

Dlatego, z punktu widzenia instytucji zaangażowanych we wdrażanie funduszy europejskich, modele te zasadniczo nie różnią się od tradycyjnej formuły realizacji projektu z dofinansowaniem UE. Należy jednak pamiętać, że analiza finansowa sporządzana na potrzeby oceny wniosku o dofinansowanie dla takich modeli powinna uwzględniać fakt, że operatorem wytworzonej infrastruktury jest partner prywatny, dlatego w przypadku tych modeli zastosowanie będą miały szczególne zasady sporządzania analizy finansowej w projektach hybrydowych opisane we Wskazówkach dotyczących przygotowania wybranych elementów analizy przedrealizacyjnej stanowiących załącznik nr 1 do niniejszych Zasad.

Drugi ze wskazanych modeli (*DBO*), co do zasady wpisuje się zarówno w definicję operacji PPP wskazaną w art. 2 pkt 25 rozporządzenia ogólnego, jak również projektu hybrydowego w rozumieniu ustawy wdrożeniowej. Jednak w tym modelu partner prywatny nie finansuje realizacji projektu z dofinansowaniem UE i w konsekwencji tego nie będzie ponosił wydatków kwalifikowalnych.

W związku z powyższym, model *DBFO*, jako jedyna spośród form łączenia projektu PPP z dofinansowaniem UE, w pełnym zakresie wpisuje się w warunki określone zarówno w rozporządzeniu ogólnym, jak i w ustawie wdrożeniowej.

Rozdział 3. Analiza przedrealizacyjna

3.1 Postanowienia ogólne

1. W przypadku projektów hybrydowych złożenie wniosku o dofinansowanie możliwe jest zarówno przed wyborem partnera prywatnego (wówczas wniosek składa podmiot publiczny), jak i po dokonaniu wyboru partnera prywatnego (w tej sytuacji z zastrzeżeniem postanowień regulaminu konkursu/naboru w zakresie podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie wnioskodawcą może być podmiot publiczny albo partner prywatny). W pierwszym z wyżej wskazanych przypadków umowa o dofinansowanie ma charakter warunkowy, o czym szerzej w podrozdziale 7.3 niniejszych Zasad.
2. Podmiot publiczny podejmuje decyzję o realizacji inwestycji w trybie PPP w oparciu o odpowiednią analizę przedrealizacyjną.
3. Analiza przedrealizacyjna służy ustaleniu, czy partnerstwo publiczno-prywatne, w tym realizowane z udziałem środków UE, może być korzystniejsze od tradycyjnej metody realizacji danego przedsięwzięcia.
4. Analiza powinna mieć charakter kompleksowy i dotyczyć prawnych, finansowo-ekonomicznych oraz technicznych aspektów planowanego do realizacji projektu.
5. W wyniku przeprowadzenia analizy przedrealizacyjnej możliwe jest ponadto opracowanie szczegółowej koncepcji realizacji inwestycji publicznej w formule PPP, w tym również w formie projektu hybrydowego.
6. Analiza stanowi załącznik do wniosku o dofinansowanie, zarówno w przypadku, gdy wnioskodawcą jest podmiot publiczny, jak partner prywatny.
7. IZ RPO WZ wykorzysta analizę przedrealizacyjną w procesie oceny spełniania przez projekt i wnioskodawcę kryteriów wyboru projektów (w szczególności w zakresie wykonalności finansowej, ekonomicznej, technicznej, zgodności z przepisami prawa, kwalifikowalności projektu i beneficjenta, kwalifikowalności wydatków, zasadności poziomu wsparcia).
8. Wnioskodawca/beneficjent powinien zapewnić IZ RPO WZ ścieżkę umożliwiającą prześledzenie ewentualnych zmian, jakie nastąpiły względem założeń projektu wskazanych w analizie przedrealizacyjnej składanej wraz z wnioskiem o dofinansowanie.

3.2 Zakres analizy przedrealizacyjnej

1. Analizę przedrealizacyjną należy sporządzić oparciu o zapisy wytycznych PPP, z odpowiednim uwzględnieniem niniejszych Zasad.
2. Zaleca się przeprowadzenie analizy przedrealizacyjnej w następujących etapach:

- a) określenie koncepcji projektu i analiza opcji jego wdrożenia

Na tym etapie, podobnie jak w przypadku każdego projektu inwestycyjnego, należy zdefiniować główne założenia projektu hybrydowego poprzez wskazanie bezpośrednich i pośrednich celów, jakie mają zostać osiągnięte dzięki realizacji projektu. Tak sformułowane cele muszą wskazywać m.in. na:

- i. korzyści społeczno-gospodarcze, które planuje się osiągnąć poprzez realizację projektu;
- ii. logiczny związek pomiędzy celami projektu (o ile projekt zakłada realizację więcej niż jednego celu);
- iii. wartości bazowe i docelowe dla każdego z celów, wraz z określeniem metod weryfikacji ich osiągnięcia;
- iv. zbieżność celów projektu z celami programu operacyjnego, ze środków którego ma zostać dofinansowany projekt.

b) określenie wstępnej koncepcji projektu w formule PPP

Aby sformułować wstępną koncepcję projektu hybrydowego należy przeprowadzić analizy: wykonalności, popytu oraz opcji, z zastrzeżeniem, że w przypadku projektu hybrydowego na drugim etapie analizy opcji koncepcję realizacji projektu w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, która umożliwia zastosowanie specyficznego rozwiązania technologicznego można traktować, jako jedno z możliwych do zastosowania rozwiązań technologicznych.

c) testy rynkowe (również: konsultacja lub badania rynkowe)

Celem tego etapu jest zdobycie oraz przeanalizowanie informacji nt. zainteresowania projektem ze strony potencjalnych partnerów prywatnych i instytucji finansowych, jak również weryfikacja i ewentualna zmiana wstępnej koncepcji realizacji projektu opracowanej w ramach etapu 2. Aby spełnić swoją rolę, testy rynkowe powinny dostarczyć możliwie szerokiego zakresu informacji dot. planowanego projektu, m.in. nt. zagadnień: prawno-finansowych, technicznych, utrzymania i zarządzania inwestycją oraz pozyskania i rozliczenia dofinansowania z funduszy UE.

Głównymi aktorami zaangażowanymi w proces testów rynkowych, obok podmiotu publicznego, który inicjuje projekt powinny być podmioty prywatne działające w branży związanej z przedmiotem planowanej inwestycji oraz instytucje finansowe (banki lub ich konsorcja), które mogą być dostawcami kapitału potrzebnego do realizacji inwestycji.

Testy rynkowe są procesem o niskim stopniu sformalizowania, a zatem mogą być prowadzone zarówno w formie korespondencyjnej, w tym z wykorzystaniem korespondencji elektronicznej, jak i w formie spotkań, czy też konferencji, w tym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Tym niemniej, podmiot publiczny inicjujący dany projekt każdorazowo powinien zapewnić, aby proces testów przebiegał w sposób transparentny. Testy rynkowe mogą być również przeprowadzone w formie dialogu technicznego, o którym mowa w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych.

d) porównanie przyjętej koncepcji projektu w formule PPP z koncepcją wdrożenia projektu w modelu bez udziału partnera prywatnego

W celu wykazania potencjalnej przewagi modelu PPP w zakresie możliwych do uzyskania korzyści ekonomicznych, w szczególności ze względu na znaczną wartość lub nietypowy charakter projektu, zaleca się, aby analiza ta przybrała formę tzw. komparatora sektora publicznego – KSP (ang. *Public Sector Comparator* – PSC)³.

3. IZ RPO WZ nie wyklucza odstępstw od modelu opisanego w punkcie 2, pod warunkiem, że zrealizowane zostaną założenia i cele analizy przedrealizacyjnej określone w punktach od 3 do 5 podrozdziału 3.1.⁴
4. Przy sporządzaniu i weryfikacji analizy przedrealizacyjnej można posilkować się np. narzędziem opracowanym przez Europejskie Centrum Wiedzy PPP (ang. European PPP Expertise Centre, EPEC)⁵.

³ Szerzej nt. istoty komparatora sektora publicznego oraz zasad stosowania tego narzędzia:

1. *Podręcznik metodyki komparatora PPP i analizy ryzyka wraz z narzędziami analitycznymi*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2015.

2. *Value for Money Assessment. Review of approaches and key concepts*, Europejskie Centrum Wiedzy PPP, marzec 2015.

⁴ Nie ma szczegółowych uregulowań odnośnie kształtu analizy przedrealizacyjnej, jednak zakres zagadnień, które powinny stanowić jej treść możliwy jest do określenia na podstawie przykładowych materiałów dostępnych na stronie www.ppp.gov.pl, w dziale dotyczącym wspieranych projektów.

⁵ http://www.ppp.gov.pl/Aktualnosci/Strony/Narzedzie_wspierajace_przygotowanie_projektu_PPP.aspx

Rozdział 4. Wybór partnera prywatnego

1. Procedura wyboru partnera prywatnego prowadzona na potrzeby projektu realizowanego w formule PPP uzależniona została od formy wynagrodzenia otrzymywanego przez partnera.
2. Ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym wskazuje trzy możliwości wyboru partnera prywatnego:
 - a) jeżeli wynagrodzenie partnera prywatnego zostało określone w sposób, o którym mowa w uKRB, do wyboru partnera prywatnego i umowy PPP stosuje się przepisy tej ustawy, w zakresie nieuregulowanym w ustawie uPPP,
 - b) w przypadkach innych niż określone w podpunkcie a, do wyboru partnera prywatnego i umowy PPP stosuje się przepisy uPZP, w zakresie nieregulowanym w uPPP,
 - c) w przypadkach, w których nie ma zastosowania uKRB ani uPZP, wyboru partnera prywatnego dokonuje się w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej i wolnej konkurencji oraz przestrzeganie zasad równego traktowania, przejrzystości i proporcjonalności, przy odpowiednim uwzględnieniu przepisów uPPP, a w przypadku wniesienia przez partnera publicznego wkładu własnego będącego nieruchomością, także przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami.
3. Dofinansowanie ze środków RPO WZ mogą uzyskać projekty realizowane w formule PPP, w których partner prywatny został wybrany w szczególności z zastosowaniem przepisów uPZP albo uKRB (pkt 2, lit. a i b).
4. Zakres szczegółowych uregulowań (zastępujących istniejące w tym zakresie zapisy uPZP/uKRB) zawartych w uPPP obowiązujących podmiot publiczny w trakcie przygotowania i prowadzenia postępowania mającego na celu wybór partnera prywatnego na podstawie przepisów uPZP/uKRB oraz zawartej w jego wyniku umowy:
 - a) podmiot publiczny po zamieszczeniu ogłoszenia o zamówieniu w BZP albo jego opublikowaniu w Dz.Urz. UE dodatkowo zamieszcza informację o planowanym partnerstwie publiczno-prywatnym zamówieniu w BIP;
 - b) w uPPP sformułowano definicję najkorzystniejszej oferty oraz kryteriów oceny ofert, jakimi należy posługiwać się na potrzeby prowadzonego postępowania;
 - c) w przypadku, gdy partner prywatny został wybrany na podstawie uPZP do odpowiedzialności za wykonanie umowy PPP i wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy nie stosuje się zapisów jej art. 141 (solidarna odpowiedzialność);
 - d) zapisy dotyczące: sposobu wykonania umowy (tradycyjne lub spółka PPP), wynagrodzenia oraz ewentualnej kwestii jego obniżenia, nienależytego wykonania umowy/niewykonania umowy, kar umownych, bieżącej kontroli realizacji przedsięwzięcia przez partnera prywatnego, wniesienia wkładu własnego przez podmiot publiczny, przekazanie składnika majątkowego po zakończeniu realizacji umowy PPP, prawa pierwokupu składnika majątkowego stanowiącego wkład własny, zmian/rozwiązania umowy.
5. Zgodnie z uPPP:
 - a) kryteriami oceny ofert są: (1) podział zadań i ryzyk związanych z przedsięwzięciem pomiędzy podmiotem publicznym i partnerem prywatnym; (2) terminy i wysokość przewidywanych płatności lub innych świadczeń podmiotu publicznego, jeżeli są one planowane;
 - b) kryteriami oceny ofert mogą być również w szczególności: (1) podział dochodów pochodzących z przedsięwzięcia pomiędzy podmiotem publicznym i partnerem prywatnym; (2) stosunek wkładu własnego podmiotu publicznego do wkładu partnera prywatnego; (3) efektywność realizacji przedsięwzięcia, w tym efektywność wykorzystania składników majątkowych; (4) kryteria odnoszące się bezpośrednio do przedmiotu

przedsięwzięcia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, poziom oferowanych technologii, koszt utrzymania, serwis.

6. Przykładowe tryby wyboru partnera prywatnego zostały omówione w załączniku nr 2 do niniejszego dokumentu.

Rozdział 5. Umowa o partnerstwie publiczno-prywatnym

1. Celem niniejszego rozdziału jest:

- a) przekazanie podstawowych informacji na temat specyfiki umów o partnerstwie publiczno-prywatnym w kontekście przepisów ustawy z 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 2015/1076 z dnia 28 kwietnia 2015 r.;
- b) oznaczanie warunków, jakie powinny znaleźć się w umowie partnerstwa publiczno-prywatnego w związku z realizacją umowy o dofinansowanie.

2. Niniejszy rozdział nie wyczerpuje wszystkich możliwości konstrukcji umowy, jakie daje uPPP, uPZP, uKRBU.

5.1 Charakterystyka i forma umowy PPP

1. Umowa o partnerstwie publiczno-prywatnym jest umową:

- cywilną, nazwaną,
- konsensualną,
- wzajemną,
- odpłatną,
- opartą na podziale zadań i ryzyk pomiędzy podmiotem publicznym i partnerem prywatnym,
- jawną i co do zasady podlegającą udostępnianiu na zasadach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej⁶,
- jej warunki są najczęściej wynikiem negocjacji na etapie wyłaniania partnera prywatnego.

2. Ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym nie przesądza, w jakiej formie powinna zostać zawarta umowa o PPP, dlatego stosowane są przepisy właściwe dla trybu, w jakim jest zawierana.

- W przypadku gdy umowa zawierana jest w trybie określonym w uPZP albo w uKRBU forma pisemna jest wymagana pod rygorem nieważności, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej (np., gdy umowa przewiduje przeniesienie własności nieruchomości wymagany jest akt notarialny).

3. Zasady stosowania odpowiednich przepisów do zawartych umów PPP wskazane zostały w rozdziale 4, pkt 2.

5.2 Treść umowy PPP⁷

5.2.1 Umowa PPP – elementy wymagane zgodnie z uPPP

1. Zobowiązanie partnera prywatnego do:

➤ **realizacji przedsięwzięcia:**

- przez przedsięwzięcie rozumie się:
 - budowę lub remont obiektu budowlanego (w rozumieniu ustawy Prawo budowlane),

▪ <i>budowa – wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowa, rozbudowa, nadbudowa obiektu budowlanego</i>▪ <i>remont – wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej</i>

⁶ Wymóg jawności określono w przepisach proceduralnych, odpowiednio art. uPZP i art. 43 ust. 1 uKRBU; wyłączenia jawności umowy możliwe, jeżeli przemawiają za tym względy obronności lub bezpieczeństwa państwa

⁷ Opracowano na bazie publikacji w Biuletynie PPP – Umowa o partnerstwie publiczno-prywatnym, Marcin Wawrzyniak, http://www.ppp.gov.pl/Publikacje/E_przewodnik/Documents/Biuletyn_ppp_nr_7_umowa_ppp_prawo.pdf

konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym

- *obiekt budowlany – budynek, budowla bądź obiekt małej architektury, wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych*

- świadczenie usług,

- *umowa o świadczeniu usług zgodnie z art. 750 Kodeksu cywilnego*

- wykonanie dzieła, w szczególności wyposażenie składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność,

- *umowa o dzieło zgodnie z art. 627 - 646 Kodeksu cywilnego*

- inne świadczenie,

- przedsięwzięcie musi być połączone z utrzymaniem lub zarządzaniem składnikiem majątkowym, który jest wykorzystywany do realizacji przedsięwzięcia publiczno-prywatnego lub jest z nim związany:

- utrzymanie składnika majątkowego

- *ponoszenie wydatków na utrzymanie składnika w stanie niepogorszonym (np. bieżąca eksploatacja, konserwacja, remonty) – składnik majątkowy może pozostawać w pieczy partnera publicznego*

- zarządzanie składnikiem majątkowym

- *podejmowanie różnego rodzaju czynności faktycznych, zmierzających do osiągnięcia celu przedsięwzięcia poprzez optymalizację korzyści wynikających z dysponowania tym składnikiem*

➤ **poniesienia w całości albo w części wydatków na jego realizację lub poniesienia ich przez osobę trzecią:**

- finansowanie umowy przez partnerów

- obligatoryjny udział w finansowaniu umowy przez partnera prywatnego (lub osoby trzeciej) – ustawodawca nie określił minimalnej części wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia, które ma ponieść partner prywatny,
- brak obowiązku finansowania inwestycji przez partnera publicznego.

2. Zobowiązanie podmiotu publicznego do:

➤ **zapłaty wynagrodzenia partnerowi prywatnemu:**

- Wynagrodzenie partnera prywatnego zależy przede wszystkim od rzeczywistego wykorzystania lub faktycznej dostępności przedmiotu partnerstwa publiczno-prywatnego.

- wynagrodzenie może pochodzić np.:

- *z rynku – wynagrodzenie pochodzące z opłat pobieranych bezpośrednio od użytkowników końcowych infrastruktury – wysokość przychodów uzależniona jest od popytu, co oznacza, że ryzyko operacyjne przedsięwzięcia ponosi partner prywatny (np. płatne drogi publiczne, opłaty za wodę, parkingi miejskie, hotele);*
- *z opłaty za dostępność – zryczałtowane wynagrodzenie pieniężne wypłacane cyklicznie przez podmiot publiczny na rzecz partnera prywatnego w fazie eksploatacji infrastruktury (np. szkoły, domy kultury, obiekty administracji publicznej);*

- z płatności podmiotu publicznego uzależnione od rzeczywistego wykorzystania infrastruktury (np. drogi publiczne, aquaparki);
- z dopłat podmiotu publicznego w celu zmniejszenia obciążeń dla użytkowników końcowych lub w celu zmniejszenia ryzyka popytu partnera prywatnego, w przypadku gdyby nie osiągał minimalnych zakładanych w umowie PPP przychodów z opłat pobieranych od użytkowników końcowych (np. opłaty za wodę, aquaparki).

- Można wyodrębnić w ramach wynagrodzenia partnera prywatnego wysokość płatności ponoszonych przez podmiot publiczny na finansowanie wytworzenia, nabycia lub ulepszenia środków trwałych albo nabycia wartości niematerialnych i prawnych w ramach realizacji przedsięwzięcia, spełniających przesłanki wydatków majątkowych.

➤ **współdziałania w osiągnięciu celu przedsięwzięcia, w szczególności poprzez wniesienie wkładu własnego**

- wkład własny w umowie PPP – świadczenie, polegające głównie na poniesieniu części wydatków na realizację przedsięwzięcia, w tym sfinansowaniu dopłat do usług świadczonych przez partnera prywatnego w ramach przedsięwzięcia lub wniesieniu składnika majątkowego (w szczególności w drodze sprzedaży, użyczenia, użytkowania, najmu, dzierżawy),

3. Podział ryzyka

W umowie PPP określany jest podział ryzyka między partnera publicznego i prywatnego. Podział ryzyka dokonywany jest w trakcie:

- analiz przedrealizacyjnych,
- negocjacji – na etapie wyboru partnera prywatnego,
- wyjątkowo – na etapie realizacji projektu (wyłącznie w zakresie przewidzianym umową PPP).

4. Umowa PPP określa ponadto:

- skutki nienależytego wykonania i niewykonania zobowiązania, w szczególności kary umowne lub obniżenie wynagrodzenia partnera prywatnego lub spółki,
- zasady i szczegółowy tryb przeprowadzania przez podmiot publiczny kontroli realizacji przedsięwzięcia przez partnera prywatnego;
- warunki wniesienia wkładu własnego w postaci składnika majątkowego⁸; zasady zwrotu składnika majątkowego wniesionego przez podmiot publiczny w przypadku wykorzystywania go przez partnera prywatnego w sposób oczywiście sprzeczny z jego przeznaczeniem określonym w umowie PPP; zasady zwrotu wartości składnika majątkowego, który był własnością partnera prywatnego (oraz zwrotu nakładów koniecznych);
- zasady rozporządzenia składnikiem majątkowym, który był wykorzystywany do realizacji przedsięwzięcia, po zakończeniu umowy PPP;

5. Ograniczenie odpowiedzialności solidarnej:

- wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia nie ponoszą solidarnej odpowiedzialności za wykonanie umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym i wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy;

6. Spółka publiczno-prywatna:

⁸ Może nastąpić w szczególności w drodze sprzedaży, użyczenia, użytkowania, najmu albo dzierżawy.

- umowa o partnerstwie publiczno-prywatnym może przewidywać, że w celu jej wykonania podmiot publiczny i partner prywatny zawiążą spółkę kapitałową, spółkę komandytową lub komandytowo-akcyjną (podmiot publiczny nie może być komplementariuszem);
- cel i przedmiot działalności spółki nie może wykraczać poza zakres określony umową o partnerstwie publiczno-prywatnym.

5.2.2 Umowa PPP – elementy wymagane zgodnie z rozporządzeniem 2015/1076

1. Zapisy umów PPP dotyczące rachunku powierniczego:

- a) w stosownych przypadkach kryteria wyboru instytucji finansowej, w której rachunek powierniczy ma być otwarty, w tym wymogi dotyczące jej wiarygodności kredytowej (wymóg ten nie będzie miał zastosowania, jeżeli strony umowy PPP wyrażą zgodę na otwarcie rachunku powierniczego w instytucji finansowej zaproponowanej przez jedną z nich – rozwiązanie takie może wynikać z przyczyn ekonomicznych, ponieważ podmiot publiczny może być zainteresowany otwarciem rachunku powierniczego jako subkonta w ramach swojego dotychczasowego rachunku bankowego);
- b) warunki, na jakich mogą być dokonywane płatności z rachunku powierniczego;
- c) informacja o tym, czy podmiot prawa publicznego będący beneficjentem może korzystać z rachunku powierniczego, jako zabezpieczenia/gwarancji dla wykonywania swoich obowiązków lub obowiązków prywatnego partnera w ramach umowy PPP;
- d) nałożony na posiadaczy rachunku powierniczego obowiązek informowania instytucji zarządzającej, na jej pisemny wniosek, o kwocie funduszy wypłaconych z rachunku powierniczego i o saldzie tego rachunku;
- e) zasady, na jakich pozostałe na rachunku powierniczym środki zostaną rozdysponowane, jeśli rachunek powierniczy zostanie zamknięty z powodu rozwiązania umowy PPP.

2. Weryfikacja zapisów umów w zakresie rachunku powierniczego

Postanowienia umowy PPP w zakresie rachunku powierniczego podlegają zatwierdzeniu przez IZ RPO WZ. Badaniu będzie spełnianie przez umowę wymogów, o których mowa w punktach od a) do e). Głównym celem weryfikacji zapisów umowy PPP jest m.in. stwierdzenie, że środki przekazywane na rachunek powierniczy przez IZ RPO WZ będą wypłacane wyłącznie partnerowi prywatnemu i wyłącznie w odniesieniu do wydatków faktycznie poniesionych przez ten podmiot. W przypadku, gdy na etapie zawarcia umowy o dofinansowanie nie zostanie zawarta jeszcze umowa PPP, brany będzie pod uwagę projekt zapisów umowy PPP w tym zakresie, dostarczony przez wnioskodawcę/beneficjenta. W typowych projektach PPP projekt umowy PPP będzie kształtowany w trakcie postępowania ws. wyboru partnera prywatnego.

UWAGA: W przypadku negatywnej weryfikacji zapisów umowy albo projektu umowy PPP w zakresie rachunku powierniczego IZ RPO WZ może odmówić zawarcia umowy o dofinansowanie lub przekazania środków na rachunek powierniczy do czasu odpowiedniej zmiany postanowień umowy/projektu umowy PPP.

Przez zatwierdzenie postanowień umowy PPP w zakresie rachunku powierniczego należy rozumieć:

- podpisanie umowy o dofinansowanie między IZ RPO WZ a beneficjentem,
- wypłata pierwszej transzy dofinansowania na rachunek powierniczy (w przypadku, gdy umowa PPP zostanie dostarczona do IZ RPO WZ po podpisaniu umowy o dofinansowanie).

Zapisy umów PPP dotyczące sprawozdawczości i ścieżki audytu:

- a) umowy PPP zawierają przepisy w sprawie ustanowienia mechanizmu sprawozdawczości i przechowywania dokumentów. Mechanizm ten zawiera takie same obowiązki w zakresie sprawozdawczości i przechowywania dokumentów, jak te, które ustanowione są dla

beneficjenta, który osobiście ponosi i pokrywa wydatki kwalifikowalne na mocy art. 65 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (rozporządzenie ogólne);

- b) umowy PPP obejmują procedury zapewniające odpowiednią ścieżkę audytu zgodnie z art. 25 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014. Procedury te mają w szczególności umożliwić uzgodnienie płatności poniesionych i opłaconych przez partnera prywatnego na realizację operacji z wydatkami zgłoszonymi przez beneficjenta instytucji zarządzającej.

UWAGA: W przypadku negatywnej weryfikacji zapisów umowy albo projektu umowy PPP dotyczących sprawozdawczości i ścieżki audytu IZ RPO WZ może odmówić zawarcia umowy o dofinansowanie lub wypłaty środków z tytułu realizacji umowy o dofinansowanie do czasu odpowiedniej zmiany postanowień umowy/projektu umowy PPP.

5.3 Klauzule umowy PPP związane z realizacją umowy o dofinansowanie

Umowa PPP powinna zawierać regulacje stosunków stron umożliwiające beneficjentowi projektu PPP realizację umowy o dofinansowanie, w szczególności w zakresie:

- sposobu zapewnienia wymaganego wkładu własnego do projektu planowanego do objęcia finansowaniem ze środków RPO WZ (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych projektu a kwotą dofinansowania oraz kwota wydatków niekwalifikowalnych projektu),
- ponoszenia wydatków kwalifikowalnych przez partnera prywatnego i ich dokumentowania (jeśli dotyczy),
- sposobu przekazywania partnerowi prywatnemu środków (wskazanie formy finansowania refundacją⁹ lub zaliczka¹⁰, wskazanie rachunków bankowych, na jaki przekazywane będą środki, określenie zasad wykorzystywania rachunku powierniczego),
- przechowywania i udostępniania dokumentacji projektu,
- obowiązku poddawania się kontroli projektu,
- monitorowania wskaźników produktu i rezultatu projektu,
- monitorowania dochodu w projekcie,
- zachowania trwałości projektu,
- tajemnicy przedsiębiorstwa (tak, aby w okresie realizacji oraz okresie trwałości projektu nie ograniczać IZ RPO WZ oraz innym instytucjom uprawnionym do prowadzenia audytów i czynności kontrolnych dostępu do dokumentacji projektu, infrastruktury wytworzonej przy współfinansowaniu RPO WZ),
- sposobu rozliczania korekt finansowych między partnerami (w przypadku, gdy IZ RPO WZ stwierdzi nieprawidłowości w postępowaniu dotyczącym wyboru partnera prywatnego lub niedozwolone zmiany postanowień zawartej umowy PPP oraz nałoży na wydatki kwalifikowalne korektę) oraz zwrotu środków do IZ RPO WZ¹¹,
- odpowiedzialności za nienależyte wykonanie umowy o dofinansowanie,
- obowiązku informowania IZ RPO WZ o wszelkich okolicznościach mogących mieć negatywny wpływ na realizację lub utrzymanie trwałości projektu.

⁹ Przez podmiot publiczny lub bezpośrednio przez IZ RPO WZ na rachunek powierniczy (w przypadku, gdy partner prywatny ma być upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych).

¹⁰ Przekazywana partnerowi prywatnemu przez podmiot publiczny.

¹¹ Nałożenie korekty skutkuje koniecznością obniżenia współfinansowania UE dla projektu. Koszt korekty finansowej musi zostać pokryty przez instytucję, która dopuściła się zaniechania lub której działanie doprowadziło do nieprawidłowości indywidualnej beneficjenta. Nie ma możliwości nakładania korekt na partnera prywatnego, natomiast koszt uznania wydatków za niekwalifikowalne w całości lub w części ponosi podmiot publiczny.

5.4 Zmiany w umowie partnerstwa publiczno-prywatnego

Umowa zawarta na podstawie uPPP

1. Na mocy uPPP obowiązuje zakaz wprowadzania istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru partnera prywatnego, chyba że podmiot publiczny przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o partnerstwie lub w dokumentacji postępowania w sprawie wyboru partnera prywatnego oraz określił warunki takiej zmiany.
2. Nieważne pozostają zmiany umowy niespełniające warunków w punkcie 1.
3. W zakresie nieuregulowanym uPPP zastosowanie znajdują odpowiednio przepisy uPZP lub uKRBU.

Rozdział 6. Wniosek o dofinansowanie

6.1 Wnioskodawca w projektach realizowanych w formule PPP

1. Zasady wnioskowania o dofinansowanie projektów hybrydowych określają regulaminy konkursów/naborów ogłaszanych w ramach RPO WZ. O dofinansowanie może wnioskować wyłącznie podmiot wpisujący się w kategorii beneficjentów wskazanych w SOOP oraz odpowiednim regulaminie¹².
2. Złożenie wniosku o dofinansowanie dla projektu hybrydowego może następować zarówno przed wyborem partnera prywatnego, jak i po dokonaniu wyboru z uwzględnieniem zapisów regulaminu konkursu/naboru w zakresie podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie. W pierwszym przypadku wniosek jest zawsze składany przez podmiot publiczny inicjujący partnerstwo publiczno-prywatne. W drugim wnioskodawcą może być podmiot publiczny albo partner prywatny¹³. W pierwszej z wyżej opisanych sytuacji umowa o dofinansowanie powinna mieć charakter warunkowy do czasu zawarcia umowy PPP. Podmiot publiczny ma obowiązek niezwłocznego poinformowania instytucji zarządzającej o zawarciu umowy PPP oraz przedstawienia jej celem weryfikacji.
3. Funkcję beneficjenta w przypadku projektów hybrydowych pełnić może zarówno podmiot publiczny, jak i partner prywatny. W sytuacji, gdy to podmiot publiczny złożył wniosek o dofinansowanie i zawarł umowę o dofinansowanie przed dokonaniem wyboru partnera prywatnego, istnieje możliwość, by ostatecznie to partner prywatny pełnił rolę beneficjenta.
4. Aby partner prywatny, już po wybraniu go przez podmiot publiczny, mógł zostać beneficjentem, instytucja zarządzająca musi mieć pewność, że spełnia on wszystkie warunki, aby zostać beneficjentem w ramach danego programu operacyjnego. Instytucja zarządzająca bada przed przekazaniem partnerowi prywatnemu roli beneficjenta jego zdolność do objęcia praw i obowiązków beneficjenta. Zaleca się, by podmiot publiczny inicjujący PPP powiadomił IZ RPO WZ o zamiarze przekazania roli beneficjenta partnerowi prywatnemu już na etapie ubiegania się o dofinansowanie projektu (we wniosku o dofinansowanie).

6.2 Zmiany zakresu projektu hybrydowego w trakcie wyboru partnera prywatnego

1. W przypadku projektów hybrydowych brak zakończonej procedury wyboru partnera prywatnego oznacza, że założenia odnośnie kosztów finansowych projektu mogą ulec istotnej zmianie po wyborze najkorzystniejszej oferty. Wówczas model finansowy (obejmujący okres realizacji i operacyjności), który został zaprezentowany we wniosku o dofinansowanie może wymagać aktualizacji. W sytuacji, w której wybór partnera prywatnego następuje w trybie dialogu konkurencyjnego w rozumieniu uPZP po zakończeniu dialogu z potencjalnym wykonawcami zmianie może ulec nie tylko model finansowy, ale także fundamentalne elementy, jak zastosowana technologia lub zakres rzeczowy inwestycji. Jeśli po zakończeniu oceny wniosku wystąpią okoliczności modyfikujące określone elementy projektu i przy założeniu, że nie zmieniają one projektu w taki sposób, że nadal kwalifikuje się on do dofinansowania UE, podmiot publiczny przedstawia stosowne wyjaśnienia odnoszące się do przyczyn zmian oraz ich skutków dla projektu.
2. Wprowadzenie zmian do projektu odbywa się wówczas z uwzględnieniem zapisów regulaminu konkursu/naboru w zakresie dokonywania zmian w projekcie.

6.3 Załączniki do wniosku o dofinansowanie

1. Specyfika projektów hybrydowych znajduje swoje odzwierciedlenie w treści formularza wniosku o dofinansowanie oraz studium wykonalności.
2. Regulaminy naborów/konkursów każdorazowo określają zakres załączników do wniosku o dofinansowanie niezbędnych do doręczenia wraz z wnioskiem o dofinansowanie, możliwych do

¹² Decyzję o katalogu wnioskodawców w danym naborze/konkursie podejmuje IZ RPO WZ.

¹³ O ile partner prywatny wpisuje się w typ beneficjenta określony w SOOP i regulaminie konkursu.

uzupełnienia przed podpisaniem umowy o dofinansowanie oraz możliwych do uzupełnienia w terminie późniejszym, tj. po podpisaniu umowy o dofinansowanie lub umowy PPP.

3. Załączniki możliwe do uzupełnienia w terminie późniejszym beneficjent zobowiązany jest dostarczyć niezwłocznie po ich sporządzeniu/uzyskaniu/podpisaniu, ale nie później niż w terminie określonym w załączniku nr 6.9 do wniosku o dofinansowanie „Zobowiązanie wnioskodawcy do dostarczenia załączników niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie” oraz w umowie o dofinansowanie.
4. Minimalny zakres obowiązkowych załączników o dofinansowanie projektu hybrydowego ze wskazaniem etapu, na jakim dany dokument należy przedstawić:

Załączniki	Do wniosku o dofinansowanie	Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie	Możliwe do uzupełnienia w terminie późniejszym¹⁴
Analiza przedrealizacyjna	X Wszyscy wnioskodawcy.		
Studium wykonalności (wraz z analizą finansowo-ekonomiczną oraz kalkulacją luki w dofinansowaniu)	X Wszyscy wnioskodawcy.		
Pozwolenie na budowę, zgłoszenie budowy/robót budowlanych lub inne dokumenty w tym wymienione w art. 72 ust. 1 i 1a ustawy OOŚ	X Jeżeli wnioskodawca nimi dysponuje.	X Dotyczy projektów, które nie będą realizowane w formule „zaprojektuj i wybuduj”. ¹⁵	X Dotyczy projektów, które będą realizowane w formule „zaprojektuj i wybuduj”.
Wyciąg z dokumentacji technicznej	X Dotyczy projektów, które nie będą realizowane w formule „zaprojektuj i wybuduj”. ¹⁶		
Program funkcjonalno-użytkowy	X Jeżeli wnioskodawca nim dysponuje.		
Umowa PPP	X Jeżeli umowa PPP została zawarta.	X Jeżeli partner prywatny został wybrany przed zawarciem umowy o dofinansowanie.	X Jeżeli partner prywatny jest wybierany po zawarciu umowy o dofinansowanie.
Projekt umowy PPP		X Jeżeli umowa PPP nie została zawarta.	
Informacje na temat partnera prywatnego	X Opis warunków, jakie ma spełniać partner prywatny, w przypadku gdy nie został jeszcze wybrany.	X Jeżeli partner prywatny został wybrany przed zawarciem umowy o dofinansowanie	X Jeżeli partner prywatny jest wybierany po zawarciu umowy o dofinansowanie.
Pełnomocnictwa	X Dotyczy wnioskodawcy.	X Dotyczy partnera prywatnego, który ma wstąpić w rolę beneficjenta, o ile został wybrany.	X Dotyczy partnera prywatnego, który ma wstąpić w rolę beneficjenta.
Umowa spółki publiczno-prywatnej (jeśli dotyczy)	X Jeśli spółka jest wnioskodawcą.	X Jeśli spółka ma objąć rolę beneficjenta po zawarciu umowy PPP (umowa lub projekt umowy).	X Przed objęciem przez spółkę roli beneficjenta (o ile wcześniej przekazano projekt umowy).

¹⁴ W terminie wskazanym w załączniku nr 6.9 do wniosku o dofinansowanie „Zobowiązanie wnioskodawcy do dostarczenia załączników niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie”.

¹⁵ Podmiot publiczny inicjujący PPP odpowiada za przygotowanie dokumentacji technicznej.

¹⁶ Podmiot publiczny inicjujący PPP odpowiada za przygotowanie dokumentacji technicznej) – wyłącznie na wezwanie IZ RPO WZ.

Dokumenty potwierdzające zapewnienie środków na realizację przedsięwzięcia PPP przez podmiot publiczny ¹⁷		X Jeżeli partner prywatny został wyłoniony.	X Jeżeli partner prywatny jest wybierany po zawarciu umowy o dofinansowanie.
Dokumenty potwierdzające zapewnienie środków na realizację przedsięwzięcia przez partnera prywatnego	X Jeżeli wnioskodawca nimi dysponuje.	X Jeżeli wnioskodawca nimi dysponuje.	X Jeżeli partner prywatny jest wybierany po zawarciu umowy o dofinansowanie.
Formularze informacji dotyczących pomocy publicznej i pomocy de minimis, Zaświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis ¹⁸	X Dotyczy wnioskodawcy (ewentualnie partnera prywatnego, który miałby przejąć rolę beneficjenta, o ile został wybrany).	X Dotyczy wnioskodawcy (lub partnera prywatnego, który miałby przejąć rolę beneficjenta, o ile został wybrany).	X Jeżeli partner prywatny miałby przejąć rolę beneficjenta

6.4 Potwierdzenie zapewnienia finansowania projektu

1. Wnioskodawca/beneficjent zobowiązany jest w terminach wskazanych w punkcie 6.3 przedstawić dokumenty wymienione w punktach 2 albo 3 poniżej, potwierdzające posiadanie środków na realizację projektu odpowiednio przez podmiot publiczny i partnera prywatnego.
2. W przypadku gdy beneficjentem jest podmiot publiczny:
 - w zależności zasad prowadzenia przez podmiot gospodarki finansowej – np. uchwała budżetowa, wieloletnia prognoza finansowa (w przypadku projektów wieloletnich), plan finansowy.
3. W przypadku gdy beneficjentem jest partner prywatny:
 - umowa finansowania zawarta przez partnera prywatnego (z dostawcą kapitału, najczęściej bankiem lub konsorcjum banków) lub dokumenty potwierdzające posiadanie kapitału własnego w przypadku gdy partner prywatny finansuje przedsięwzięcie ze środków własnych,
 - umowa, promesa kredytowa (jeśli dotyczy),
 - umowa PPP zawarta z podmiotem publicznym,
 - w przypadku zawarcia umowy PPP z podmiotem publicznym inicjującym partnerstwo publiczno-prywatne niebędącym jednostką sektora finansów publicznych dodatkowo dokumenty jak umowa, promesa kredytowa zawarta/wydana dla podmiotu publicznego.
4. Wnioskodawca/beneficjent RPO WZ wnosi wkład własny w finansowanie projektu (wkład własny do umowy o dofinansowanie), tj. środki finansowe lub wkład niepieniężny zabezpieczone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i nie zostaną beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu). Jeżeli beneficjentem będzie podmiot publiczny, wkład własny może zostać pokryty przez partnera prywatnego.
5. Co do zasady w naborach/konkursach ogłaszanych w ramach RPO WZ wkład własny (dotyczący umowy o dofinansowanie) wnoszony jest w formie pieniężnej. Wniesienie wkładu własnego w formie niepieniężnej jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy zostało to wprost wskazane w regulaminie odpowiedniego naboru/konkursu.
6. W projektach nieobjętych pomocą publiczną dopuszcza się zapewnienie wkładu własnego na realizację projektu z innych niż RPO WZ środków publicznych pod warunkiem:

¹⁷ Np. wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego (jeśli dotyczy)

¹⁸ W przypadku ubiegania się o pomoc publiczną lub pomoc de minimis zgodnie z przepisami o pomocy publicznej lub pomocy de minimis (formularze informacji, zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis).

- finansowanie ze środków publicznych oraz RPO WZ nie przekracza łącznie 100% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu;
- taki sposób finansowania został przewidziany w umowie PPP.

6.5 Wybór projektów hybrydowych do realizacji i procedura odwoławcza

1. Zasady oceny wniosków o dofinansowanie w tym trybie, jak również wzór wniosku o dofinansowanie i umowy o dofinansowanie określa regulamin konkursu/naboru.
2. Złożona dokumentacja aplikacyjna podlega ocenie z uwzględnieniem zapisów regulaminu konkursu/naboru w zakresie ustalonej procedury wyboru projektów.
3. W ramach procedury konkursowej w przypadku negatywnej oceny projektu wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku w zakresie spełnienia kryteriów wyboru projektów z uwzględnieniem zapisów regulaminu konkursu/naboru w zakresie wskazanych środków odwoławczych. W przypadku gdy wnioskodawcą jest podmiot publiczny, który planuje przekazać rolę beneficjenta partnerowi prywatnemu, prawo wniesienia protestu przysługuje wyłącznie podmiotowi publicznemu.
4. Dofinansowania nie może otrzymać podmiot:
 - a) podlegający wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie:
 - art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary,
 - b) będący w toku likwidacji, w stanie upadłości, w toku postępowania upadłościowego, naprawczego lub pod zarządem komisarycznym,
 - c) na którym ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej taką pomoc za niezgodną z prawem oraz z rynkiem wewnętrznym (dotyczy projektów objętych pomocą publiczną),
 - d) spełniający przesłanki przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji w rozumieniu Wytocznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz.U. UE C 249 z 31.07.2014 r.), zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014,
 - e) jeżeli wnioskodawca¹⁹, bądź członek lub reprezentant organu zarządzającego (wykonawczego), wspólnik lub kierownik jednostki organizacyjnej wnioskodawcy został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo: składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotem pieniędzmi i papierami wartościowymi, przeciwko systemowi bankowemu, karnoskarbowe albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych,
5. Dany podmiot kwalifikuje się do otrzymania wsparcia wyłącznie w sytuacji, gdy jest podmiotem uprawnionym do dofinansowania zarówno na etapie aplikowania, jak również w dniu podpisywania umowy o dofinansowanie lub przejęcia obowiązków beneficjenta (w trybie określonym w podrozdziale 7.3 lub 7.5).

¹⁹ Dotyczy również partnera, który ma przejąć rolę beneficjenta lub partnera prywatnego ponoszącego wydatki kwalifikowalne.

6.6 Analiza finansowa projektów hybrydowych

1. W przypadku projektów hybrydowych obowiązują ogólne zasady sporządzania analizy finansowej określone w Wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020 z dnia 17 lutego 2017 r., z uwzględnieniem zasad wskazanych w niniejszym rozdziale.
2. Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie z funduszy UE zobowiązany jest do przeprowadzenia analizy finansowej projektów hybrydowych na zasadach wskazanych w niniejszym dokumencie oraz wytycznych PPP, o których mowa w pkt 1.
3. Analiza finansowa w przypadku projektów hybrydowych powinna przybrać formę analizy skonsolidowanej, obejmującej zarówno podmiot publiczny, jak i partnera prywatnego. Również analiza trwałości finansowej projektu powinna mieć charakter kompleksowy i uwzględniać zarówno punkt widzenia podmiotu publicznego, jak i partnera prywatnego. Reguły te obowiązują niezależnie od tego, który z ww. podmiotów pełni funkcję beneficjenta projektu hybrydowego.
4. W przypadku, jeżeli nie dokonano jeszcze wyboru partnera prywatnego, należy zastosować analizę skonsolidowaną, ale metodą prostą (ze względu na brak danych nt. partnera prywatnego, analiza nie będzie obejmować wariantu bezinwestycyjnego i inwestycyjnego, tylko sam inwestycyjny).
5. W przypadku przygotowywania analizy finansowej dla projektów hybrydowych, w których partner prywatny angażuje środki na sfinansowanie nakładów inwestycyjnych, zastosowanie mają szczególne zasady (omówione w punkcie 7). Wynika to z jednej strony z tego, że uzasadnione jest uwzględnienie wyższych niż w przypadku sektora publicznego oczekiwań sektora prywatnego co do zwrotu z zainwestowanego kapitału.
6. W projekcie hybrydowym, którego beneficjentem, a zarazem operatorem infrastruktury, jest partner prywatny, wpływy z tytułu opłaty za dostępność przekazywane partnerowi prywatnemu przez podmiot publiczny stanowią przychód projektu. W takiej sytuacji podmiot publiczny jest traktowany jako użytkownik usług świadczonych przez partnera prywatnego w ramach umowy PPP.
7. Szczególne podejście, o którym mowa w punkcie 5 polega na:

- a) zastosowaniu podwyższonego poziomu finansowej stopy dyskontowej.

W przypadku projektów hybrydowych alternatywny koszt kapitału podmiotu prywatnego może być wyższy niż finansowa stopa dyskontowa, przyjmowana w analizie finansowej dla inwestycji planowanych do dofinansowania z funduszy UE²⁰.

W przypadku przyjęcia podwyższonego poziomu stopy procentowej należy uzasadnić wysokość przyjętej stopy.

- b) obliczeniu finansowej wewnętrznej stopy zwrotu z kapitału zainwestowanego przez partnera prywatnego FRR(Kp).

Wskaźnik ten porównuje dochody partnera prywatnego, które przewiduje się do uzyskania dzięki realizacji projektu do wysokości kapitału zapewnianego przez partnera prywatnego (w ramach środków własnych i finansowania zewnętrznego). Obliczenie tego wskaźnika ma służyć ustaleniu, czy partner prywatny nie czerpie nadmiernych korzyści z faktu udzielenia projektowi dotacji UE. W tym celu należy porównać wartość tego wskaźnika z krajowymi lub międzynarodowymi poziomami odniesienia w zakresie przewidywanej rentowności w danym sektorze lub typie projektu.

²⁰ Czyli 4% dla analizy prowadzonej w cenach stałych i 6% dla analizy prowadzonej w cenach bieżących.

Warunek przedstawienia w analizie finansowej wskaźnika FRR(Kp) nie ma zastosowania w przypadku, gdy:

- partner prywatny został wybrany przed zawarciem umowy o dofinansowanie, w przejrzystej i otwartej procedurze konkurencyjnej, która zapewnia najlepszy stosunek jakości do ceny dla podmiotu publicznego, albo
- partner prywatny nie został wybrany przed zawarciem umowy o dofinansowanie. W tej sytuacji należy opisać mechanizmy, które zapewnią, że korzyści wynikające z faktu uzyskania dofinansowania nie trafią do strony prywatnej.

8. Analiza powinna zostać wykonana dla okresu odniesienia zgodnie ze wskazaniem w instrukcji wypełniania studium wykonalności (załącznik do regulaminu naboru/konkursu).

Rozdział 7. Umowa o dofinansowanie

7.1 Specyficzne dla projektów hybrydowych zapisy umów o dofinansowanie

Umowa o dofinansowanie projektu hybrydowego określa:

1. Zobowiązanie beneficjenta do dostarczenia umowy PPP niezwłocznie po jej zawarciu, lecz nie później niż w terminie określonym przez beneficjenta w dokumentacji aplikacyjnej²¹ – jeżeli umowa PPP nie została zawarta przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Wraz z umową beneficjent będzie zobowiązany dostarczyć oświadczenie, że warunki w niej określone są zgodne z tymi, które zawarte były w projekcie umowy PPP, który podlegał badaniu przez IZ RPO WZ przed podpisaniem umowy lub z informację o zakresie wprowadzonych zmian. Ocena zapisów umowy PPP odbywa się na zasadach opisanych w podrozdziale 7.3.
 2. W uzasadnionych przypadkach IZ RPO WZ może wyrazić zgodę na późniejszy termin dostarczenia umowy PPP.
 3. Zasady ponoszenia wydatków kwalifikowalnych oraz wypłaty środków, w trybie określonym w art. 64 ust. 1 rozporządzenia ogólnego.
 4. Zobowiązanie beneficjenta by w umowie PPP zapewnił, że podmiot publiczny albo partner prywatny niebędący beneficjentem²² będzie przechowywał dokumentację związaną z realizacją projektu:
 - a) przez okres dwóch lat od dnia 31 grudnia następującego po złożeniu zestawienia wydatków do Komisji Europejskiej, o którym mowa w art. 137 rozporządzenia ogólnego, w którym ujęto ostateczne wydatki dotyczące zakończonego Projektu; IZ RPO WZ informuje podmiot publiczny albo partnera niebędącego beneficjentem w formie pisemnej o dacie rozpoczęcia okresu (z odpowiednim uwzględnieniem punktu c w przypadku projektów objętych pomocą publiczną lub pomocą de minimis);
 - b) okres, o którym mowa w punkcie a, zostaje przerwany w przypadku wszczęcia postępowania prawnego albo na należycie uzasadniony wniosek Komisji Europejskiej; IZ RPO WZ informuje o tym fakcie podmiot publiczny albo partnera niebędącego beneficjentem w formie pisemnej;
 - c) przez okres 10 lat od dnia otrzymania pomocy w przypadku projektów objętych pomocą publiczną lub pomocą de minimis (lecz nie krócej niż określono w punktach a i b).
- Beneficjent będzie zobowiązany do poinformowania IZ RPO WZ o miejscu przechowywania dokumentacji przez podmiot publiczny lub partnera prywatnego niebędącego beneficjentem.
- Dokumenty przechowuje się albo w formie oryginałów, albo ich uwierzytelnionych odpisów lub na powszechnie uznanych nośnikach danych, w tym jako elektroniczne wersje dokumentów oryginalnych lub dokumenty istniejące wyłącznie w wersji elektronicznej.
5. Zobowiązanie beneficjenta, by w umowie PPP zapewnił, że podmiot publiczny lub partner prywatny niebędący beneficjentem²³ podda się kontrolom i audytom w zakresie realizowanej umowy (o dofinansowanie) i projektu dokonywanych przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ i inne uprawnione podmioty.
 - kontrola oraz audyt mogą być przeprowadzane w każdym czasie, nie później niż do końca okresu określonego w punkcie 3²⁴, z zastrzeżeniem przepisów, które mogą przewidywać dłuższy termin przeprowadzania kontroli, dotyczących trwałości projektu, pomocy publicznej lub podatku od towarów i usług,

²¹ Załącznik nr 6.9 do wniosku o dofinansowanie „Zobowiązanie wnioskodawcy do dostarczenia załączników niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie”.

²² Obowiązek dotyczy podmiotu publicznego niebędącego beneficjentem (bez względu na to, czy ponosi wydatki kwalifikowalne) oraz partnera prywatnego (jeżeli ponosi wydatki kwalifikowalne).

²³ Obowiązek dotyczy podmiotu publicznego niebędącego beneficjentem (bez względu na to, czy ponosi wydatki kwalifikowalne) oraz partnera prywatnego (jeżeli ponosi wydatki kwalifikowalne).

²⁴ Zgodnie z art. 140 ust. 1 rozporządzenia ogólnego.

-
- IZ RPO WZ może zlecić przeprowadzenie oceny realizacji projektu podmiotowi zewnętrznemu w celu uzyskania opinii w zakresie wymagającym posiadania wiadomości specjalnych.
6. Zobowiązanie beneficjenta, by w umowie PPP zapewnił, że podmiot publiczny lub partner prywatny niebędący beneficjentem²⁵ będzie monitorował dochód w projekcie.
 7. Zobowiązanie beneficjenta, by w umowie PPP zapewnił, że podmiot publiczny lub partner prywatny niebędący beneficjentem²⁶ będzie udostępniał IZ RPO WZ informacje i dokumentację związaną z ponoszonymi wydatkami kwalifikowalnymi oraz realizacją projektu, w tym objętą tajemnicą przedsiębiorstwa.
 8. Zobowiązanie beneficjenta do informowania IZ RPO WZ o:
 - a) wszelkich zmianach zapisów umowy PPP, w tym dotyczących rachunku powierniczego, w stosunku do zapisów zatwierdzonych przez IZ RPO WZ na etapie oceny wniosku o dofinansowanie lub przed podpisaniem umowy;
 - b) wszelkich okolicznościach związanych z realizacją umowy PPP mogących mieć wpływ na realizację umowy o dofinansowanie, w szczególności jej terminowe wykonanie, osiągnięcie wskaźników, utrzymanie trwałości projektu.
 9. Zobowiązanie beneficjenta do przedstawienia dokumentów potwierdzających zapewnienie środków na realizację przedsięwzięcia PPP nie później niż w określonym przez beneficjenta w dokumentacji aplikacyjnej²⁷ – o ile dokumenty nie zostały dostarczone przed podpisaniem umowy o dofinansowanie.
 10. W uzasadnionych przypadkach IZ RPO WZ może wyrazić zgodę na późniejszy termin dostarczenia dokumentów potwierdzających zapewnienie środków na realizację przedsięwzięcia PPP.
 11. W przypadku projektu realizowanego w formule „zaprojektuj i wybuduj” zobowiązanie beneficjenta do przedstawienia dokumentacji potwierdzającej zgodność realizacji projektu z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane w terminie określonym przez beneficjenta w dokumentacji aplikacyjnej²⁸.
 12. Warunki wstąpienia w prawa i obowiązki beneficjenta przez partnera prywatnego (zgodnie z zapisami podrozdziału 7.3).
 13. Warunki zmiany projektu hybrydowego w tradycyjny (zgodnie z zapisami podrozdziału 7.4).
 14. Warunki zastąpienia beneficjenta będącego partnerem prywatnym (zgodnie z zapisami podrozdziału 7.6).

7.2 Zawarcie umowy o dofinansowanie

1. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie wnioskodawca zobowiązany jest poinformować IZ RPO WZ o:
 - a) etapie, na jakim znajduje się procedura wyboru partnera prywatnego²⁹,
 - b) zamiarze przekazania partnerowi prywatnemu praw i obowiązków beneficjenta³⁰,

²⁵ Obowiązek dotyczy partnera publicznego niebędącego beneficjentem (bez względu na to, czy ponosi wydatki kwalifikowalne) oraz partnera prywatnego (jeżeli ponosi wydatki kwalifikowalne).

²⁶ Obowiązek dotyczy partnera publicznego niebędącego beneficjentem (bez względu na to, czy ponosi wydatki kwalifikowalne) oraz partnera prywatnego (jeżeli ponosi wydatki kwalifikowalne).

²⁷ Załącznik nr 6.9 do wniosku o dofinansowanie „Zobowiązanie wnioskodawcy do dostarczenia załączników niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie”

²⁸ Załącznik nr 6.9 do wniosku o dofinansowanie „Zobowiązanie wnioskodawcy do dostarczenia załączników niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie”

²⁹ Dotyczy przypadku, gdy wnioskodawcą jest partner publiczny.

³⁰ Dotyczy przypadku, gdy wnioskodawcą jest partner publiczny.

-
- c) zmianach w projekcie hybrydowym w stosunku do założeń przedstawionych w analizie przedrealizacyjnej oraz dokumentacji aplikacyjnej w przypadku gdy procedura wyboru partnera prywatnego została zakończona.
2. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć IZ RPO WZ:
- a) umowę PPP, o ile została już zawarta lub projekt umowy (w przypadku projektów, w których beneficjentem jest podmiot publiczny, natomiast partner prywatny będzie uprawniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych umowa lub projekt umowy powinny uwzględniać postanowienia dotyczące rachunku powierniczego);
 - b) oświadczenie, że warunki określone w umowie PPP są zgodne z tymi, które zawarte były w projekcie umowy PPP, który podlegał badaniu przez IZ RPO WZ na etapie oceny wniosku o dofinansowanie lub informację o zmianach zapisów umowy PPP (lub projektu umowy PPP) doręczonej na etapie oceny wniosku o dofinansowanie (jeśli dotyczy);
 - c) pozostałe załączniki do wniosku o dofinansowanie, wymagane na etap przed podpisaniem umowy o dofinansowanie zgodnie z regulaminem konkursu/naboru;
 - d) pełnomocnictwo szczegółowe (jeśli dotyczy);
 - e) poświadczoną notarialnie kartę wzorów podpisów i pieczęci;
 - f) zaświadczenie o niezaleganiu US (wydane nie wcześniej niż 3 miesiące przed datą planowanego podpisania umowy o dofinansowanie) – dotyczy podmiotu publicznego i/lub partnera prywatnego, który będzie ponosił wydatki kwalifikowalne w projekcie;
 - g) zaświadczenie o niezaleganiu ZUS (wydane nie wcześniej niż 3 miesiące przed datą planowanego podpisania umowy o dofinansowanie) – dotyczy podmiotu publicznego i/lub partnera prywatnego, który będzie ponosił wydatki kwalifikowalne w projekcie;
 - h) oświadczenie wnioskodawcy, że dane ujęte we wniosku o dofinansowanie są aktualne i zgodne ze stanem faktycznym;
 - i) oświadczenie o posiadanych rachunkach bankowych przeznaczonych do obsługi finansowej projektu;
 - j) oświadczenie dotyczące wyboru formy dofinansowania;
 - k) oświadczenie dotyczące adresu, pod jakim będzie przechowywana dokumentacja związana z projektem (w tym dokumentacja podmiotu publicznego albo partnera prywatnego niebędącego beneficjentem),
 - l) wniosek o nadanie/zmianę/wycofanie dostępu dla osoby uprawnionej w ramach SL2014.
3. W przypadku gdy podmiot publiczny inicjujący partnerstwo publiczno-prywatne deklaruje we wniosku o dofinansowanie, że wydatki ponoszone przez partnera prywatnego mają być kwalifikowalne w projekcie, nie później niż przed podpisaniem umowy o dofinansowanie IZ RPO WZ weryfikuje zapisy umowy lub projektu umowy PPP dotyczące rachunku powierniczego. W przypadku ich negatywnej oceny IZ RPO WZ może odmówić zawarcia umowy o dofinansowanie do czasu ich dostosowania do wymogów określonych przez IZ RPO WZ.
4. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie IZ RPO WZ sprawdzi, czy wnioskodawca oraz projekt spełnia wszystkie, właściwe na danym etapie, kryteria wyboru projektów.
5. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie IZ RPO WZ może wezwać wnioskodawcę do:
- do złożenia dokumentów potwierdzających oświadczenia złożone na etapie oceny wniosku o dofinansowanie;
 - do złożenia innych dokumentów, w celu weryfikacji czy projekt spełnia wszystkie kryteria wyboru projektu warunkujące podpisanie umowy o dofinansowanie.

-
6. Umowa o dofinansowanie może zostać podpisana, jeśli wnioskodawca oraz projekt spełnia wszystkie kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania.

7.3 Umowa warunkowa

1. W przypadku gdy przed podpisaniem umowy o dofinansowanie partner prywatny nie został jeszcze wybrany i umowa partnerstwa publiczno-prywatnego nie została podpisana, umowa ma charakter warunkowy. W przypadku gdy podmiot publiczny składa wniosek o dofinansowanie przed wyborem partnera prywatnego, najpóźniej przed podpisaniem umowy o dofinansowanie powiadamia IZ RPO WZ o tym, że po wyborze partnera prywatnego planuje przekazanie mu praw i obowiązków beneficjenta.
2. Nie jest to odrębna kategoria umowy, a jedynie taka umowa o dofinansowanie, której obowiązywanie uzależnione jest od spełnienia następujących warunków zawieszających:
 - a) wyłonienia partnera prywatnego i zawarcia umowy PPP spełniającej warunki określone w odpowiednich przepisach³¹ oraz niniejszych Zasadach,
 - b) potwierdzenia, że projekt jest nadal kwalifikowalny w ramach danego konkursu/naboru,
 - c) potwierdzenia, że ponowna ocena kryteriów jakości nie spowoduje obniżenia liczby uzyskanych przez projekt punktów poniżej minimalnego progu określonego w danym naborze/konkursie³²,
 - d) potwierdzenia, że ponowna ocena kryteriów jakości nie spowoduje obniżenia liczby uzyskanych przez projekt punktów poniżej progu, który gwarantował przyznanie dofinansowania w ramach danego naboru/konkursu;
 - e) potwierdzenia, że harmonogram realizacji fazy inwestycyjnej umowy PPP nie wykracza poza termin realizacji projektu określony w danym naborze lub konkursie;
 - f) w przypadku planowanego wstąpienia przez partnera prywatnego w prawa i obowiązki beneficjenta, dodatkowo potwierdzenia, że wyłoniony partner prywatny:
 - wpisuje się w katalog podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie w danym naborze lub konkursie;
 - jest zdolny do objęcia praw i obowiązków beneficjenta, to jest spełnia wszystkie kryteria wyboru projektów, jakie musi spełnić podmiot ubiegający się o dofinansowanie (kryteria dopuszczalności, administracyjności, wykonalności);
 - partner prywatny wyraża wolę pełnienia roli beneficjenta.
3. Potwierdzenie spełnienia warunków, o których mowa w pkt 2, lit a-e, zostaje dokonane przez IZ RPO WZ w formie pisemnej.
4. Potwierdzenie spełnienia warunków, o których mowa w pkt 2, lit. f, następuje poprzez zmianę umowy o dofinansowanie celem wskazania partnera prywatnego, jako beneficjenta projektu. Aneks do umowy o dofinansowanie dotyczy cesji praw i przejęcia długu z dotychczasowej umowy o dofinansowanie, w celu wstąpienia w prawa i obowiązki wynikające z umowy przez nowy podmiot.
5. W przypadku wstąpienia przez partnera prywatnego w prawa i obowiązki beneficjenta, za zobowiązania powstałe przed dniem podpisania aneksu, o którym mowa w punkcie 4 odpowiadają solidarnie podmiot publiczny i partner prywatny.
6. Podmiot publiczny inicjujący PPP pozostaje stroną umowy o dofinansowanie (umowa trójstronna), jako swoisty gwarant zachowania trwałości projektu. Podmiot publiczny zobowiązany jest przede wszystkim współpracować z IZ RPO WZ w zakresie monitorowania postępu realizacji projektu.

³¹ W szczególności uPPP, uPZP, uKRBU, rozporządzenie ogólne, rozporządzenie 2015/1076

³² Dotyczy oceny kryteriów jakości – jeśli dotyczy.

-
7. Zasady wejścia partnera prywatnego w prawa i obowiązki beneficjenta określa umowa o dofinansowanie, w tym zasady dotyczące:
- przekazania partnerowi prywatnemu kopii dokumentacji projektu,
 - dostępu do oryginałów dokumentów znajdujących się w posiadaniu podmiotu publicznego przez partnera prywatnego oraz IZ RPO WZ,
 - dostępu do dokumentacji procedury wyłonienia partnera prywatnego,
 - przekazania partnerowi prywatnemu dostępu do LSI2014,
 - utrzymania zabezpieczenia umowy o dofinansowanie złożonego przez podmiot publiczny³³ – w odniesieniu do wydatków kwalifikowalnych ponoszonych przez podmiot publiczny (jeśli dotyczy),
 - zabezpieczenia należytego wykonania obowiązków wynikających z umowy o dofinansowanie przez partnera prywatnego.
8. W przypadku, gdy będący wnioskodawcą podmiot publiczny, który planuje przekazanie partnerowi prywatnemu praw i obowiązków beneficjenta dokonuje wyboru partnera prywatnego i podpisuje umowę PPP przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu, dopuszcza się zawarcie bezpośrednio umowy trójstronnej o charakterze bezwarunkowym (bez warunków zawieszających) z partnerem prywatnym (jako beneficjentem) oraz podmiotem publicznym (jako swoistym gwarantem współpracy w ramach realizowanej umowy o dofinansowanie). Warunkiem podpisania takiej umowy jest potwierdzenie spełnienia przez projekt oraz partnera prywatnego warunków, o których mowa w pkt 2.

7.4 Zmiana projektu hybrydowego w tradycyjny

1. Jeżeli podmiotowi publicznemu, który zawarł umowę o dofinansowanie mającą charakter warunkowy, nie uda się wyłonić partnera prywatnego, lub w przypadku gdy partner prywatny ma być beneficjentem – takiego partnera, który spełniłby wszystkie warunki i podejmował wszystkie obowiązki beneficjenta a w związku z tym umowa PPP zostanie rozwiązana albo w ogóle nie zostanie zawarta, możliwe jest, aby projekt objęty umową o dofinansowanie o charakterze warunkowym był realizowany w formule tradycyjnej, z podmiotem publicznym jako beneficjentem.
2. Zastosowanie przedmiotowego rozwiązania co do zasady jest możliwe jedynie w sytuacji, gdy w ramach naboru/konkursu nie występowały kryteria, na podstawie których projekty hybrydowe były uprzywilejowane w stosunku do projektów realizowanych w formule tradycyjnej.
3. Jeżeli w ramach konkursu przewidziano kryteria jakości premiujące projekty PPP IZ RPO WZ może wyrazić zgodę na zmianę projektu hybrydowego w tradycyjny, jeżeli ponowna ocena kryteriów jakości nie spowoduje obniżenia liczby uzyskanych przez projekt punktów poniżej progu, który gwarantował przyznanie dofinansowanie w ramach danego konkursu.
4. Zmiana formuły realizacji projektu na tradycyjny jest dopuszczalna o ile zakres przedsięwzięcia (zarówno w fazie inwestycyjnej, jak w fazie eksploatacji infrastruktury) nie ulegnie istotnym zmianom.
5. IZ RPO WZ może wyrazić zgodę na zmianę projektu hybrydowego w tradycyjny w przypadku potwierdzenia, że:
 - a) projekt spełnia wszystkie kryteria wyboru;
 - b) sytuacja finansowa podmiotu publicznego inicjującego projekt PPP pozwoli mu na zrealizowanie projektu w formule tradycyjnej i utrzymanie jego trwałości;
 - c) ponowna ocena kryteriów jakości nie spowoduje obniżenia liczby uzyskanych przez projekt punktów poniżej minimalnego progu określonego w danym naborze/konkursie³⁴,

³³ Dotyczy partnera publicznego niebędącego jednostką sektora finansów publicznych.

-
- d) ponowna ocena kryteriów jakości nie spowoduje obniżenia liczby uzyskanych przez projekt punktów poniżej progu, który gwarantował przyznanie dofinansowania w ramach danego naboru/konkursu³⁴;
 - e) planowany harmonogram realizacji projektu nie wykracza poza okres kwalifikowalności wydatków określony w regulaminie naboru/konkursu.
6. IZ RPO WZ przed podjęciem decyzji o przekształceniu projektu hybrydowego w tradycyjny może wezwać beneficjenta do:
- aktualizacji wybranych elementów dokumentacji aplikacyjnej;
 - ponownego przeliczenia maksymalnego poziomu oraz kwoty dofinansowania;
7. Zmiana projektu hybrydowego w tradycyjny następuje poprzez podpisanie aneksu do umowy o dofinansowanie. Dotychczasowa umowa o charakterze warunkowym wchodzi w życie z dniem podpisania aneksu.
8. Jeżeli wniosek o zmianę projektu hybrydowego w tradycyjny wpłynie przed podpisaniem umowy o dofinansowanie o charakterze warunkowym, dopuszcza się zawarcie bezpośrednio zwykłej umowy o dofinansowanie (bez warunków zawieszających). Warunkiem podpisania takiej umowy jest potwierdzenie spełnienia przez projekt/wnioskodawcę warunków, o których mowa w pkt 5.
9. Analogiczne rozwiązanie jak w punktach 1-5 można zastosować w wypadku:
- gdy wybrany przez podmiot publiczny partner prywatny nie zechce przyjąć roli beneficjenta;
 - w trakcie realizacji fazy inwestycyjnej lub w okresie eksploatacji następuje rozwiązanie umowy PPP i podmiot publiczny planuje dalszą realizację projektu w formule tradycyjnej.

7.5 Zastąpienie beneficjenta będącego partnerem prywatnym

1. Partner prywatny wybrany do realizacji projektu hybrydowego, może zostać zastąpiony przez nowego partnera prywatnego lub przez podmiot publiczny, który zainicjował realizację tego projektu.
 2. Zastąpienie partnera prywatnego w roli beneficjenta może mieć miejsce wyłącznie w sytuacji gdy jest ono wymagane zgodnie z warunkami umowy PPP lub umowy dofinansowania między partnerem prywatnym, a instytucją finansową współfinansującą daną operację (np. w sytuacji bankructwa partnera prywatnego).
 3. Nowy partner prywatny lub podmiot publiczny, który zainicjował projekt może przejąć prawa i obowiązki beneficjenta – partnera prywatnego pod warunkiem, że IZ RPO WZ potwierdzi, że nowy partner prywatny lub podmiot publiczny, który zainicjował projekt:
 - a) spełnia i podejmuje wszystkie stosowne obowiązki beneficjenta;
 - b) jest w stanie dostarczyć co najmniej te same usługi z zachowaniem co najmniej tych minimalnych norm jakości, które określone są w umowie partnerstwa publiczno-prywatnego;
 - c) wyraża zgodę na przyjęcie na siebie praw i obowiązków beneficjenta od dnia, w którym instytucja zarządzająca otrzymuje wniosek o zastąpienie;
 - d) jest zdolny do objęcia praw i obowiązków beneficjenta, to jest spełnia wszystkie kryteria wyboru projektów, jakie musi spełnić podmiot ubiegający się o dofinansowanie (kryteria dopuszczalności, administracyjności, wykonalności – w szczególności: zdolność finansowa, ekonomiczna i operacyjna);
-

³⁴ Dotyczy oceny kryteriów jakości – jeśli dotyczy.

³⁵ Jeśli dotyczy.

- e) wpisuje się w katalog podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie w danym naborze lub konkursie;

oraz, że:

- f) ponowna ocena kryteriów jakości nie spowoduje obniżenia liczby uzyskanych przez projekt punktów poniżej minimalnego progu określonego w danym naborze/konkursie³⁶,
 - g) ponowna ocena kryteriów jakości nie spowoduje obniżenia liczby uzyskanych przez projekt punktów poniżej progu, który gwarantował przyznanie dofinansowania w ramach danego naboru/konkursu³⁷;
 - h) harmonogram realizacji fazy inwestycyjnej umowy PPP nie wykracza poza termin realizacji projektu określony w danym naborze lub konkursie.
4. Podmiot publiczny inicjujący realizację projektu, w ciągu jednego miesiąca od daty podjęcia decyzji o zastąpieniu partnera prywatnego, przekazuje IZ RPO WZ wniosek w tej sprawie – wniosek o zastąpienie, który powinien zawierać:
- a) wskazanie na postanowienia umowy PPP lub umowy o dofinansowanie zawartej między partnerem prywatnym a instytucją finansową współfinansującą projekt, które odnoszą się do możliwości zastąpienia partnera prywatnego;
 - b) dowody na spełnienie przez podmiot prawa prywatnego, który ma zastąpić dotychczasowego beneficjenta lub podmiot publiczny inicjujący realizację projektu warunków określonych w art. 63 ust. 3 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz w art. 1 rozporządzenia nr 2015/1076;
 - c) dowód na przekazanie podmiotowi prawa prywatnego, który ma zastąpić dotychczasowego beneficjenta lub podmiotowi publicznemu inicjującemu realizację projektu kopii umowy o dofinansowanie projektu wraz z ewentualnymi aneksami.
5. Jeżeli IZ RPO WZ potwierdzi, że zachodzą przesłanki zmiany beneficjenta, o których mowa w punkcie 2 oraz że spełnione zostały warunki określone w pkt 3 i 4, w ciągu jednego miesiąca od złożenia wniosku o zastąpienie:
- a) rejestruje nowego partnera prywatnego jako beneficjenta, od dnia, w którym IZ RPO WZ otrzymała wniosek o zastąpienie. Przez rejestrację rozumie się zawarcie aneksu do umowy o dofinansowanie z obecnym beneficjentem, który wskaże nowego partnera prywatnego, jako podmiot wstępujący w rolę beneficjenta;
 - b) przekazuje podmiotowi prawa prywatnego, który ma zastąpić dotychczasowego beneficjenta lub podmiotowi publicznemu inicjującemu realizację projektu informację o pozostałej dostępnej kwocie dofinansowania.
6. Aneks do umowy o dofinansowanie, o którym mowa w pkt 5 lit. a dotyczy cesji praw i przejęcia długu z dotychczasowej umowy o dofinansowanie, w celu wstąpienia w prawa i obowiązki wynikające z umowy przez nowy podmiot.
7. Pomimo zastąpienia go w roli beneficjenta dotychczasowy partner prywatny odpowiada przed IZ RPO WZ za swoje działania i zaniechania w związku z realizacją umowy o dofinansowanie w okresie, w którym pełnił rolę beneficjenta. W szczególności IZ RPO WZ może dochodzić od partnera prywatnego zwrotu środków przekazanego dofinansowania, o ile zajdą do tego określone w umowie przesłanki.
8. W uzasadnionych przypadkach zgoda IZ RPO WZ na zmianę partnera prywatnego może zostać uzależniona od wprowadzenia odpowiedzialności solidarnej dotychczasowego oraz nowego beneficjenta, za zobowiązania, o których mowa w pkt 7.

³⁶ Dotyczy oceny kryteriów jakości – jeśli dotyczy.

³⁷ Jeśli dotyczy.

7.6 Zmiany w projekcie hybrydowym po zakończeniu oceny wniosku

1. Beneficjent zobowiązany jest realizować projekt w oparciu o założenia wniosku o dofinansowanie projektu.
2. Jeśli po zakończeniu oceny wniosku (przed podjęciem uchwały o dofinansowaniu projektu³⁸, przed lub po podpisaniu umowy o dofinansowanie) wystąpią okoliczności modyfikujące określone elementy projektu wnioskodawca/beneficjent:
 - jest zobowiązany poinformować o tym fakcie IZ RPO WZ w formie pisemnej, szczegółowo opisując zakres zmian, ich przyczyny oraz skutki dla projektu;
 - nie jest zobowiązany do dokonywania całościowej aktualizacji złożonej wcześniej analizy przedrealizacyjnej,
3. Wnioskodawca/beneficjent zobowiązany jest zapewnić ścieżkę umożliwiającą prześledzenie ewentualnych zmian, jakie nastąpiły względem założeń projektu wskazanych w pierwotnej analizie przedrealizacyjnej.
4. IZ RPO WZ weryfikuje, czy:
 - a) projekt oraz wnioskodawca nadal spełnia kryteria wyboru,
 - b) ponowna ocena kryteriów jakości nie spowoduje obniżenia liczby uzyskanych przez projekt punktów poniżej minimalnego progu określonego w danym naborze/konkursie³⁹,
 - c) ponowna ocena kryteriów jakości nie spowoduje obniżenia liczby uzyskanych przez projekt punktów poniżej progu, który gwarantował przyznanie dofinansowania w ramach danego naboru/konkursu⁴⁰;
 - d) harmonogram realizacji fazy inwestycyjnej umowy PPP nie wykracza poza termin realizacji projektu określony w danym naborze lub konkursie.
5. Ponadto IZ RPO WZ wstępnie ocenia, czy zgłoszone przez wnioskodawcę/beneficjenta zmiany nie naruszają przepisów uPZP i uKRBU.
6. W związku z oceną zmian IZ RPO WZ może:
 - a) wezwać wnioskodawcę do przedstawienia dodatkowych wyjaśnień;
 - b) wezwać wnioskodawcę do aktualizacji wybranych elementów dokumentacji aplikacyjnej (ze szczególnym uwzględnieniem analizy finansowej projektu);
 - c) ponownego przeliczenia maksymalnego poziomu oraz kwoty dofinansowania;
 - d) wezwać wnioskodawcę do przedstawienia dokumentacji, o której mowa w punkcie 3;
 - e) w uzasadnionych przypadkach przeprowadzić kontrolę doraźną zamówień publicznych albo zgodności projektu z ustawą o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi⁴¹.
7. W przypadku negatywnej oceny jednego z warunków, o których mowa w pkt 4 IZ RPO WZ może:
 - a) odmówić podpisania umowy o dofinansowanie (jeżeli zmiany zostały zgłoszone przed podpisaniem umowy);
 - b) zdecydować o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie;

³⁸ Dotyczy wyłącznie projektów, którym zaproponowano dofinansowanie (np. w związku z uruchomieniem wolnych środków RPO WZ).

³⁹ Dotyczy oceny kryteriów jakości – jeśli dotyczy.

⁴⁰ Jeśli dotyczy.

⁴¹ Co do zasady weryfikacja zmian nie wymaga przeprowadzania odrębnej kontroli, a sprawdzenie i prześledzenie zmian ma miejsce w ramach standardowych działań kontrolnych prowadzonych przez IZ RPO WZ.

-
- c) uznać wydatki za częściowo niekwalifikowalne lub nałożyć na wydatki kwalifikowalne korektę finansową.
8. W przypadku dokonania zmian w projekcie, beneficjent zobowiązany jest do realizacji projektu uwzględniając zaakceptowane przez IZ RPO WZ zmiany.
9. Zmiany umowy o dofinansowanie możliwe są wyłącznie w przypadku gdy nie wpływają na spełnianie kryteriów wyboru projektu w sposób, który skutkowałby negatywną oceną tego projektu⁴².

7.7 Zabezpieczenie umowy o dofinansowanie

1. Za prawidłową realizację umowy o dofinansowanie odpowiada przed IZ RPO WZ beneficjent (również gdy wydatki kwalifikowalne w projekcie ponos podmiot publiczny albo partner prywatny niebędący beneficjentem).
2. Beneficjent jest zobowiązany do wniesienia poprawnie ustanowionego zabezpieczenia w formie i terminie określonych w umowie o dofinansowanie. Zabezpieczenie jest jednym z warunków wypłaty dofinansowania.
3. Zabezpieczenia nie składają następujący beneficjenci:
 - jednostki sektora finansów publicznych,
 - fundacje, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa,
 - Bank Gospodarstwa Krajowego.
4. Dopuszczalne formy oraz zasady wniesienia zabezpieczeń należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie zostały opisane w dokumencie „Zasady dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”, będącego załącznikiem do regulaminu właściwego naboru/konkursu.
5. Beneficjent składa zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie nie później niż w dniu złożenia pierwszego wniosku o płatność.
6. W przypadku zastąpienia beneficjenta będącego partnerem prywatnym, który otrzymał już środki RPO WZ tytułem refundacji wydatków kwalifikowalnych lub zaliczki, zabezpieczenie zwracane jest po zakończeniu okresu trwałości projektu. Partner prywatny, który przestaje być stroną umowy PPP ma prawo żądania obniżenia wartości zabezpieczenia do kwoty przekazanego dofinansowania ze środków RPO WZ.
7. Partner prywatny lub podmiot publiczny⁴³ zastępujący beneficjenta będącego partnerem prywatnym składa zabezpieczenie o wartości odpowiadającej pozostałej dostępnej kwocie dofinansowania.

⁴² Zgodnie z art. 52a ustawy wdrożeniowej.

⁴³ Z wyłączeniem podmiotów, o których mowa w punkcie 3.

Rozdział 8. Ponoszenie wydatków kwalifikowalnych

8.1 Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków

1. Wydatkiem kwalifikowalnym w ramach projektu jest wydatek spełniający warunki określone w regulaminie naboru/konkursu.
2. Ramy czasowe kwalifikowalności wydatków określa regulamin naboru/konkursu.
3. Wydatki poniesione przez podmiot publiczny tytułem przygotowania analizy przedrealizacyjnej są kosztami kwalifikowalnymi i podlegają refundacji, o ile zostały poniesione po 1 stycznia 2014 r.
4. Wkład niepieniężny (wniesiony zarówno przez podmiot publiczny jak i przez partnera prywatnego), w ramach RPO WZ stanowi co do zasady wydatek niekwalifikowalny w projekcie, chyba, że regulamin danego naboru/konkursu stanowi inaczej.
5. Ze względu na specyfikę projektów hybrydowych przyjęto, że w projektach hybrydowych nie ma możliwości rozliczania wydatków metodami uproszczonymi, nawet jeśli taka możliwość została przewidziana w regulaminie naboru/konkursu.

8.2 Kwalifikowalność podatku VAT

1. Ogólną zasadą kwalifikowalności podatków i innych opłat, w szczególności podatku VAT jest, że mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne tylko wtedy, gdy brak jest prawnej możliwości ich odzyskania na mocy prawodawstwa krajowego.
2. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 warunek, o którym mowa w punkcie 1 oznacza, że zapłacony podatek VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny wyłącznie wówczas, gdy beneficjentowi ani żadnemu innemu podmiotowi zaangażowanemu w projekt oraz wykorzystującemu do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej jak i operacyjnej, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo (tzn. brak jest prawnych możliwości) do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na nie podjęcie przez podmiot czynności zmierzających do realizacji tego prawa.
3. Zgodnie z wytycznymi PPP w przypadku projektu hybrydowego realizowanego w modelu, w którym to partner prywatny ponosi część bądź całość nakładów inwestycyjnych (tzw. model DBFO), a następnie wystawia podmiotowi publicznemu faktury VAT z tytułu opłaty za dostępność, koszt podatku VAT faktycznie obciąża podmiot publiczny i w związku z tym może zostać uznany za kwalifikowalny, o ile podmiot publiczny nie ma i nie będzie miał prawnej możliwości odzyskania kosztu podatku VAT na przestrzeni całego okresu realizacji umowy PPP. W tym kontekście nie będzie mieć znaczenia fakt, czy partner prywatny posiada prawną możliwość odzyskania kosztu podatku VAT.
4. W systemie wdrażania RPO WZ przyjęto zasadę, że jeśli beneficjent (w przypadku projektów hybrydowych również partner prywatny) rozlicza podatek VAT według proporcji zgodnie z art. 86 i art. 90 ustawy o VAT, w takim przypadku cała wartość podatku wynikająca z wydatków ponoszonych w związku z realizacją projektu jest niekwalifikowalna.
5. Szczegółowe warunki kwalifikowania podatku VAT w ramach RPO WZ określone zostały w dokumencie „Zasady w zakresie kwalifikowalności podatku od towarów i usług dla projektów dofinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”.

8.3 Kwalifikowalność wydatków w projekcie hybrydowym

1. Rozliczenie projektu i wypłata dofinansowania w projektach hybrydowych odbywa na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie projektu i zgodnie z regulaminem danego konkursu/naboru, z uwzględnieniem zasad opisanych w niniejszym rozdziale.
2. Wydatki kwalifikowalne w projekcie hybrydowym mogą być ponoszone zarówno przez beneficjenta jak i przez drugi podmiot będący stroną umowy PPP, o ile jest on podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, wskazanym w umowie o dofinansowanie.
3. W sytuacji, w której podmiot inny niż beneficjent poniósł część wydatków (które beneficjent planuje zadeklarować jako kwalifikowalne) związanych z przygotowaniem bądź realizacją projektu przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, a jednocześnie beneficjent nie wskazuje tego podmiotu jako podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków w przyszłości, wydatki poniesione przez ten podmiot mogą być uznane za kwalifikowalne. W takim przypadku należy we wniosku o dofinansowanie dodatkowo opisać strukturę własności majątku wytworzonego w związku z realizacją projektu oraz sposób zapewnienia trwałości projektu.
4. Poniesione wydatki kwalifikowalne mogą zostać przedstawione do rozliczenia we wniosku o płatność o ile są należycie udokumentowane.
5. Beneficjent, niezależnie od tego, czy sam ponosi wydatki kwalifikowalne, czy upoważni inny podmiot do ich ponoszenia, jest:
 - a) odpowiedzialny za prawidłowość rzeczowej i finansowej realizacji tego projektu i odpowiada przed IZ RPO WZ, za prawidłowość całości wydatków kwalifikowalnych, które są ponoszone w ramach projektu,
 - b) odpowiedzialny za zapewnienie trwałości projektu, zgodnie z art. 71 rozporządzenia ogólnego,
 - c) jedynym podmiotem właściwym do kontaktów z IZ RPO WZ, przedstawiania wniosków o płatność oraz otrzymywania dofinansowania ze środków przeznaczonych na realizację RPO WZ.
6. Sposób rozliczania ponoszonych wydatków kwalifikowalnych oraz przekazywania dofinansowania w projektach hybrydowych zależy od tego, która ze stron umowy PPP jest beneficjentem, z którym IZ RPO WZ zawrze umowę o dofinansowanie projektu.
7. Wydatki kwalifikowalne przedstawione we wniosku o płatność do refundacji (lub rozliczenia zaliczki), poniesione zarówno przez podmiot publiczny jak i przez partnera prywatnego, muszą być opłacone w całości.
8. Za kwalifikowalne mogą być uznane zaliczki (na określony cel) wypłacone na rzecz wykonawcy, jeżeli zostały wypłacone zgodnie z postanowieniami umowy zawartej pomiędzy beneficjentem a wykonawcą. Jeżeli umowa została zawarta na podstawie uPZP, zastosowanie ma art. 151a tej ustawy. Jeśli element (roboty, usługi, dostawa) objęty zaliczką nie jest w ramach tego projektu kwalifikowalny lub nie zostanie faktycznie wykonany w okresie kwalifikowalności projektu, zaliczka przestaje być wydatkiem kwalifikowalnym.
9. Warunkiem wypłaty środków w ramach projektu realizowanego w formule PPP jest zawarcie umowy PPP, przedstawienie dokumentu potwierdzającego rozpoczęcie prac w projekcie oraz potwierdzenie posiadania prawa do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu.
10. Przekazanie dofinansowania w przypadku projektu realizowanego w formule „zaprojektuj i wybuduj” możliwe jest po stwierdzeniu przez IZ RPO WZ, że projekt spełnia wymogi zgodności z prawem budowlanym, tj. po dostarczeniu i pozytywnym zweryfikowaniu przez IZ RPO WZ dokumentów zezwalających na realizację inwestycji. Brak konieczności dołączania do wniosku o dofinansowanie dokumentów związanych z oceną wpływu projektu na środowisko nie zwalnia wnioskodawcy/beneficjenta z obowiązku przygotowania i realizowania projektu zgodnie z m.in.:

-
- a) dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko,
 - b) ustawą OOS,
 - c) rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

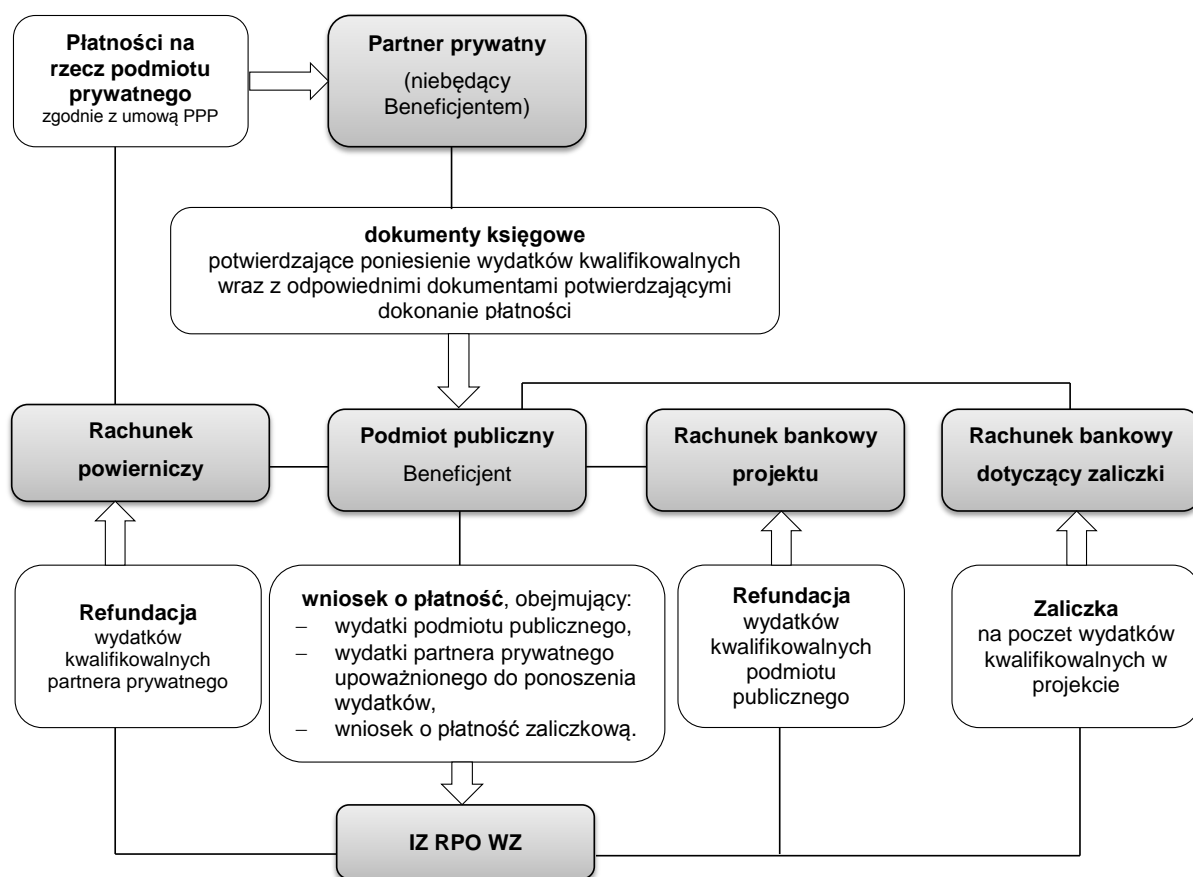
A. Beneficjentem jest podmiot publiczny

1. W przypadku gdy beneficjentem projektu hybrydowego jest podmiot publiczny, wydatki kwalifikowalne mogą być ponoszone zarówno przez ten podmiot jak i przez partnera prywatnego upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, który ponosi część lub całość nakładów inwestycyjnych.
2. Wydatki poniesione i pokryte przez partnera prywatnego można uznać za poniesione i pokryte przez beneficjenta, z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:
 - a) beneficjent zawarł umowę PPP z partnerem prywatnym;
 - b) IZ RPO WZ potwierdziła, że wydatki deklarowane przez beneficjenta zostały opłacone przez partnera prywatnego i że projekt jest zgodny z mającymi zastosowanie przepisami unijnymi i krajowymi, oraz zasadami określonymi w ramach RPO WZ.
3. W przypadku, gdy w projekcie hybrydowym przewidziano, że partner prywatny będzie ponosił wydatki kwalifikowalne, umowa PPP powinna szczegółowo opisywać zasady ponoszenia wydatków kwalifikowalnych przez partnera prywatnego oraz związane z tym ciążące na stronie prywatnej obowiązki, m.in. w zakresie sprawozdawczości i kontroli (w tym wskazanie miejsca przechowywania dokumentacji przez partnera prywatnego) oraz procedury zapewniające odpowiednią ścieżkę audytu, (zgodnie z zapisami rozdziału 5.2.2 pkt 2).
4. Dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych wydatków kwalifikowalnych w projekcie (tj. faktury lub inne dokumenty księgowe o równoważnej wartości dowodowej), wraz z dowodami zapłaty, stanowią załączniki do wniosku o płatność składanego do IZ RPO WZ przez podmiot publiczny (beneficjenta projektu). Przy czym bez znaczenia jest, która ze stron jest adresatem ww. dokumentów.
5. We wniosku o płatność składanym przez beneficjenta – podmiot publiczny zostaną ujęte:
 - dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych wydatków kwalifikowalnych przez beneficjenta - podmiot publiczny,
 - dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych wydatków kwalifikowalnych przez partnera prywatnego, upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych.
6. Dofinansowanie wydatków kwalifikowalnych ponoszonych przez podmiot publiczny będący beneficjentem projektu (faktur lub innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej wystawionych na i opłaconych przez podmiot publiczny) jest możliwe w formie refundacji oraz w formie zaliczki. Dofinansowanie przekazywane jest przez IZ RPO WZ na rachunki bankowe beneficjenta, tj. odpowiednio na rachunek bankowy projektu lub rachunek bankowy dotyczący zaliczki.
7. Dofinansowanie wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez partnera prywatnego upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych⁴⁴ (na podstawie faktur lub innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej wystawionych na i opłaconych przez partnera prywatnego) jest przekazywane co do zasady w formie refundacji. Dofinansowanie przekazywane jest przez IZ RPO WZ na rachunek powierniczy.

⁴⁴ Wydatki kwalifikowalne na podstawie art. 64 ust. 1 rozporządzenia ogólnego

8. Warunki przekazania beneficjentowi dofinansowania w formie zaliczki reguluje umowa o dofinansowanie, natomiast warunki przekazania środków ww. zaliczki od beneficjenta do partnera prywatnego powinna regulować umowa PPP. Dofinansowanie w formie zaliczki przekazywane jest na wskazany przez beneficjenta rachunek bankowy dotyczący zaliczki, następnie beneficjent jako dysponent tego rachunku może przekazywać płatności na rzecz partnera prywatnego (w wysokości odpowiadającej poziomowi dofinansowania wydatków kwalifikowalnych).
9. Zaliczka wypłacana na rzecz podmiotu publicznego może zostać wydatkowana na opłacenie faktur lub innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej wystawionych przez partnera prywatnego na podmiot publiczny. Takie rozwiązanie może zostać zastosowane, gdy partner prywatny np. zgłasza gotowość do rozliczenia danego etapu przedsięwzięcia (przedstawiając protokół odbioru prac pomiędzy partnerem a podwykonawcą/konsorcjantem) lub wypłaca na rzecz partnera zaliczkę w rozumieniu art. 151a uPZP.
10. Mając na uwadze konieczność dokumentowania wydatków partnera prywatnego opłaconymi fakturami lub innymi dokumentami księgowymi o równoważnej wartości dowodowej funkcję partnera prywatnego w ramach umowy PPP może pełnić np. podmiot o charakterze spółki celowej (SPV)⁴⁵.

Schemat 1: Przepływy środków dofinansowania w projekcie hybrydowym, gdy beneficjentem jest podmiot publiczny.

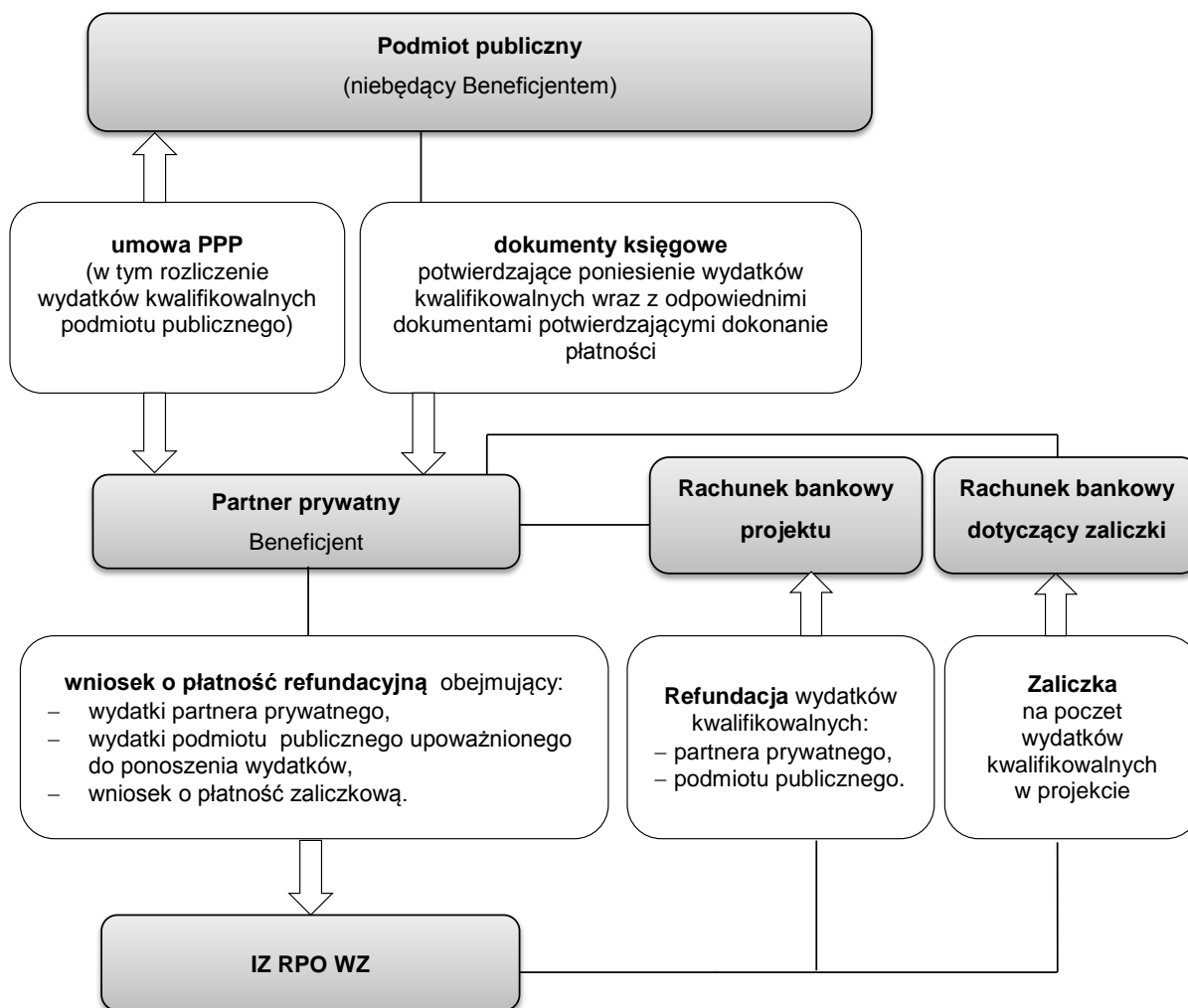
Źródło: opracowano na podstawie Wytycznych Ministerstwa Rozwoju i Finansów zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020.

⁴⁵ Jedną z głównych funkcji takiej spółki powinno być ponoszenie wydatków na realizację projektu. Taka spółka mogłaby opłacać faktury za roboty, usługi i dostawy dostarczane przez głównego wykonawcę / wykonawców. W ten sposób wartość kosztów ponoszonych przez partnera prywatnego i deklarowanych do refundacji ze środków UE będzie proporcjonalnie zbieżna z wartością kosztów, jakie z tytułu kontraktu PPP obciążają podmiot publiczny

B. Beneficjentem jest partner prywatny

1. W przypadku gdy beneficjentem projektu hybrydowego jest partner prywatny, co do zasady kwalifikowalne są wyłącznie wydatki ponoszone przez ten podmiot.
2. W uzasadnionych przypadkach partner prywatny może upoważnić do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w ramach umowy o dofinansowanie podmiot publiczny. W ten sposób kwalifikowalne mogą być np. poniesione przez podmiot publiczny wydatki związane ze studium wykonalności, analizą przedrealizacyjną. Zaleca się, by zasady kwalifikowania wydatków poniesionych przez podmiot publiczny zawarte zostały w treści umowy PPP. Wówczas umowa PPP powinna szczegółowo opisywać zasady ponoszenia wydatków kwalifikowalnych przez Beneficjenta - partnera prywatnego oraz przez podmiot publiczny, a także związane z tym obowiązki stron, np. m.in. w zakresie sprawozdawczości i kontroli (w tym wskazanie miejsca przechowywania dokumentacji przez podmiot publiczny) oraz procedury zapewniające odpowiednią ścieżkę audytu (zgodnie z zapisami rozdziału 5.2.2 pkt 2).
3. Dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych wydatków kwalifikowalnych w projekcie (tj. faktury lub inne dokumenty księgowe o równoważnej wartości dowodowej), wraz z dowodami zapłaty, stanowią załączniki do wniosku o płatność składanego do IZ RPO WZ przez partnera prywatnego (beneficjenta projektu). Przy czym bez znaczenia jest, która ze stron jest adresatem ww. dokumentów.
4. We wniosku o płatność składanym przez beneficjenta – partnera prywatnego – zostaną ujęte:
 - dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych wydatków kwalifikowalnych przez beneficjenta - partnera prywatnego,
 - dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych wydatków kwalifikowalnych przez podmiot publiczny, upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych.
5. Dofinansowanie wydatków kwalifikowalnych ponoszonych przez partnera prywatnego będącego beneficjentem projektu (faktur lub innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej wystawionych na i opłaconych przez partnera prywatnego) jest możliwe w formie refundacji oraz w formie zaliczki. Dofinansowanie przekazywane jest przez IZ RPO WZ na rachunki bankowe beneficjenta, tj. odpowiednio na rachunek bankowy projektu lub rachunek bankowy dotyczący zaliczki.
6. W sytuacji, o której mowa w ust. 2 dofinansowanie wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez podmiot publiczny (na podstawie faktur lub innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej wystawionych na i opłaconych przez podmiot publiczny) jest możliwe wyłącznie w formie refundacji. Dofinansowanie przekazywane jest przez IZ RPO WZ na rachunek bankowy projektu.

Schemat 2: Przepływy środków dofinansowania w projekcie hybrydowym, gdy beneficjentem jest partner prywatny.

Źródło: opracowano na podstawie Wytycznych Ministerstwa Rozwoju i Finansów zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020.

C. Beneficjentem jest spółka zawiązana w celu wykonania umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym

1. W celu realizacji umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym możliwe jest zawiązanie przez podmiot publiczny i partnera prywatnego spółki kapitałowej, spółki komandytowej, lub komandytowo – akcyjnej (tzw. spółki celowej).
2. W przypadku gdy ww. spółka celowa od początku procedury ubiegania się o dofinansowanie występuje w roli wnioskodawcy, a następnie beneficjenta w projekcie hybrydowym, wówczas realizuje projekt na zasadach ogólnych zawartych w regulaminie konkursu/naboru.
3. W przypadku, gdy ww. spółka celowa zostanie zawiązana w trakcie procedury ubiegania się o dofinansowanie, wówczas niniejsze Zasady obejmują etap do momentu, gdy ww. spółka wchodzi w rolę wnioskodawcy/beneficjenta.

8.4 Zasady zaliczkowania

Warunki wypłaty oraz rozliczania dofinansowania w formie zaliczki w projektach hybrydowych nieuregulowane w niniejszych Zasadach i umowie o dofinansowanie zostały określone w *Zasadach w zakresie warunków i trybu udzielania oraz rozliczania zaliczek w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020*, z uwzględnieniem zasad opisanych w niniejszym rozdziale.

8.5 Rachunki bankowe w projekcie hybrydowym

1. **Rachunek bankowy projektu** – rachunek bankowy beneficjenta (odpowiednio podmiotu publicznego albo partnera prywatnego), na który przekazywane jest dofinansowanie w formie refundacji wydatków kwalifikowalnych.
2. **Rachunek bankowy dotyczący zaliczki** – rachunek bankowy beneficjenta (odpowiednio podmiotu publicznego albo partnera prywatnego), na który przekazywane jest dofinansowanie w formie zaliczki na poczet poniesienia wydatków kwalifikowalnych w projekcie.
3. **Rachunki bankowe dotyczące wydatków** – rachunki bankowe, z których ponoszone są wydatki w projekcie. W sytuacji, gdy zarówno podmiot publiczny jak i partner prywatny są upoważnieni (w ramach umowy o dofinansowanie) do ponoszenia wydatków w projekcie, każda ze stron może wskazać ww. rachunek. Dopuszczalne jest, by rachunek bankowy dotyczący wydatków ponoszonych przez beneficjenta był jednocześnie rachunkiem bankowym projektu.
4. **Rachunek powierniczy** – rachunek powierniczy występuje w projektach hybrydowych wyłącznie w przypadku, gdy beneficjentem jest podmiot publiczny i jednocześnie w umowie PPP przewidziano, że partner prywatny będzie ponosił wydatki kwalifikowalne. Rachunek powierniczy to rachunek bankowy tworzony w oparciu o pisemne porozumienie pomiędzy beneficjentem będącym podmiotem publicznym a partnerem prywatnym, celem przechowywania środków, które mają być wypłacone partnerowi prywatnemu z tytułu refundacji poniesionych przez niego wydatków kwalifikowalnych. Środki wpłacone na rachunek powierniczy, są wykorzystywane na płatności zgodnie z umową PPP, w tym na płatności, które mają zostać dokonane w przypadku rozwiązania umowy PPP.

Powyższe porozumienie należy odróżnić od umowy o prowadzenie rachunku bankowego, którą podmiot publiczny będący beneficjentem zawiera z bankiem (instytucją finansową).

Rachunek powierniczy może być wykorzystywany wyłącznie w celu przekazania na niego tej części refundacji kosztów kwalifikowalnych projektu hybrydowego, którą poniósł partner prywatny niebędący beneficjentem.

- a) Rolę porozumienia w sprawie rachunku powierniczego spełnia umowa PPP lub odpowiedni załączniki do umowy PPP, które powinny obejmować postanowienia w zakresie rachunku powierniczego (zgodnie z zapisami rozdziału 5.2.2 pkt 1):
- b) Długoterminowy charakter umów PPP sprawia, że okres ich realizacji często wykracza poza termin kwalifikowalności wydatków. Rolą rachunku powierniczego jest przede wszystkim umożliwienie przekazywania partnerowi prywatnemu środków dofinansowania pochodzących z refundacji wydatków kwalifikowalnych, na przestrzeni całego okresu trwania umowy PPP, zarówno w trakcie trwania okresu kwalifikowalności wydatków, jak i po jego zakończeniu. Jednocześnie refundacja przekazywana na rachunek powierniczy dotyczy jedynie wydatków kwalifikowalnych poniesionych w okresie kwalifikowalności, tj. w okresie realizacji projektu hybrydowego, nie później niż do 31 grudnia 2023 r.
- c) Dysponentem środków pieniężnych wygenerowanych na rachunku powierniczym w wyniku jego ewentualnego oprocentowania jest beneficjent (podmiot publiczny). Środki te mogą zostać przeznaczone na pokrycie części wynagrodzenia wypłacanego partnerowi prywatnemu.
- d) Niezwłocznie po zawarciu umowy PPP wnioskodawca/beneficjent zobowiązany jest do jej dostarczenia do IZ RPO WZ. Wraz z ww. umową należy złożyć informację o tym, czy warunki w niej określone są zgodne z tymi, które zawarte były w projekcie umowy PPP (jeśli projekt był dostarczany). Warunkiem przekazania dofinansowania na rachunek powierniczy jest zatwierdzenie przez IZ RPO WZ postanowień umowy PPP w zakresie tego rachunku (zgodnie z zapisami rozdziału 5.2.2 pkt 2).

5. Poniższe zestawienie obrazuje rachunki bankowe wykorzystywane przy realizacji i rozliczeniu projektu hybrydowego, które są wskazywane w umowie o dofinansowanie, w zależności od tego czy beneficjentem jest podmiot publiczny czy partner prywatny:

Typ rachunku bankowego	Beneficjentem jest podmiot PUBLICZNY	Beneficjentem jest partner PRYWATNY
Rachunek bankowy projektu (dotyczący refundacji)	TAK (rachunek <u>podmiotu publicznego</u>)	TAK (rachunek <u>partnera prywatnego</u>)
Rachunek bankowy dotyczący zaliczki ⁴⁶	TAK (rachunek <u>podmiotu publicznego</u>)	TAK (rachunek <u>partnera prywatnego</u>)
Rachunek powierniczy ⁴⁷	TAK	Nie dotyczy

⁴⁶ O ile w projekcie przewidziano wypłatę zaliczki.

⁴⁷ Jeśli przewidziano ponoszenie wydatków kwalifikowalnych w projekcie przez partnera prywatnego, który nie jest beneficjentem.

Rozdział 9. Zasada trwałości projektu

1. Zachowanie trwałości projektu to jeden z kluczowych obowiązków beneficjenta projektu dofinansowanego ze środków UE. Obowiązek zachowania trwałości dotyczy operacji obejmujących inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne.
 2. Naruszenie zasady trwałości projektu będzie wiązać się z koniecznością zwrotu dofinansowania z EFRR, a w ślad za nim dofinansowania z budżetu państwa.
 3. O naruszeniu trwałości projektu mowa jest jeśli zajdzie którakolwiek z poniżej wymienionych okoliczności:
 - a) zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty programem;
 - b) zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści;
 - c) istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.
 4. Okres trwałości projektu obejmuje co do zasady okres pięciu lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta lub okres ustalony zgodnie z zasadami pomocy państwa, tam gdzie ma to zastosowanie. Okres trwałości może zostać skrócony do trzech lat w przypadkach dotyczących utrzymania inwestycji lub miejsc pracy w projektach beneficjentów, którzy są mikro, małymi lub średnimi przedsiębiorcami.
 5. Kwoty nienależnie wypłacone w odniesieniu do takiej operacji są odzyskiwane w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymogów.
 6. W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne dokonuje się zwrotu wkładu z EFSI, jeżeli w okresie 10 lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta działalność produkcyjna podlega przeniesieniu poza obszar Unii, z wyjątkiem przypadku, gdy beneficjentem jest MŚP. W przypadku gdy wkład z EFSI stanowi pomoc państwa, okres 10 lat zostaje zastąpiony terminem mającym zastosowanie na mocy przepisów dotyczących pomocy państwa.
 7. Realizacja projektu w formule PPP sama w sobie nie stanowi zagrożenia dla trwałości projektu. W szczególności nie wiążą się z naruszeniem zasady trwałości następujące przypadki:
 - a) przekazanie składnika majątkowego na rzecz partnera prywatnego;
 - b) zastąpienie partnera prywatnego w roli beneficjenta przez inny podmiot;
 - c) zmiana formuły realizacji projektu na tradycyjny;
- o ile zmiany przeprowadzone zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami, nie wiążą się z uzyskaniem przez podmiot publiczny lub przedsiębiorstwo nienależnymi korzyściami, zostały przewidziane w umowie PPP.

Rozdział 10. Udzielanie zamówień w związku z realizacją projektu

1. Do udzielania zamówień w projektach hybrydowych stosuje się zasady określone w dokumencie *Zasady w zakresie udzielania zamówień w projektach realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020* z wyłączeniem:
 - wyboru partnera prywatnego, który odbywa się na zasadach określonych w odpowiednich przepisach (rozdział 4.);
 - zamówień udzielanych przez beneficjentów wybranych w trybie określonym w ustawie o partnerstwie publiczno-prywatnym lub w umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi do realizacji projektu w formule partnerstwa publiczno-prywatnego (zamówienia partnera prywatnego w związku z realizacją umowy PPP).
2. Dokument, o którym mowa w punkcie 1 stosuje podmiot publiczny, niezależnie od tego czy jest beneficjentem, w przypadku zamówień udzielanych przez niego w związku z realizacją projektu w formule PPP.

Rozdział 11. Kontrola i nieprawidłowości w projektach hybrydowych

11.1 Kontrola projektów hybrydowych

1. Każdy projekt hybrydowy, któremu udzielono wsparcia w ramach RPO WZ podlega kontroli.
2. Uprawnienia do przeprowadzania kontroli przez IZ RPO WZ wynikają z przepisów prawa, wytycznych krajowych, zasad programowych oraz zawartej umowy o dofinansowanie projektu.
3. W trakcie czynności kontrolnych bada się m.in. prawidłowość przeprowadzenia właściwych procedur w zakresielania zamówień, pomocy publicznej, oceny oddziaływania na środowisko, zagospodarowania przestrzennego i prawa budowlanego a także kwalifikowalność wydatków przedstawionych do refundacji lub rozliczenia, poprawność przedłożonych dokumentów, zgodność realizacji projektu z zapisami umowy o dofinansowanie. Niezależnie od tego jaki podmiot (podmiot publiczny/partner prywatny) jest beneficjentem projektu realizowanego w formule PPP badaniu podlega każdorazowo prawidłowość wyboru partnera prywatnego przez podmiot publiczny.
4. Kontroli może podlegać cały zakres projektu (koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne) lub część projektu. Zakres kontroli dotyczący wydatków niekwalifikowalnych, a będących częścią realizowanego projektu, jest tożsamy z zakresem kontroli prowadzonej w zakresie wydatków kwalifikowalnych.
5. Partner niebędący beneficjentem, w którego posiadaniu znajduje się dokumentacja lub majątek związany z realizacją umowy o dofinansowanie ma obowiązek umożliwienia IZ RPO WZ oraz innym upoważnionym podmiotom dokonywanie czynności kontrolnych.
6. Kontrole mogą być przeprowadzane w każdym czasie:
 - a) przed otrzymaniem przez wnioskodawcę informacji o wyborze projektu do dofinansowania,
 - b) od dnia podpisania umowy o dofinansowanie.
7. Szczegółowy zakres dokumentacji, którą zobowiązany jest przedstawić wnioskodawca (podmiot publiczny) lub beneficjent (podmiot publiczny lub partner prywatny) określa IZ RPO WZ w piśmie wzywającym do przedłożenia dokumentów (etap oceny wniosku o dofinansowanie) lub zawiadomieniu o kontroli (po podpisaniu umowy o dofinansowanie/decyzji o przyznaniu dofinansowania). IZ RPO WZ określa także sposób postępowania z przedkładanymi dokumentami.
8. Kontrole mogą być przeprowadzane w siedzibie IZ RPO WZ na podstawie dostarczonych dokumentów lub w każdym miejscu bezpośrednio związanym z realizacją projektu. O miejscu, w którym przeprowadzona zostanie kontrola decyduje IZ RPO WZ.
9. Szczegółowe zasady wszczynania, przebiegu oraz zakończenia czynności kontrolnych uprawniających oraz obowiązki wnioskodawcy/beneficjenta (podmiotu publicznego lub partnera prywatnego) w zakresie udostępniania dokumentów związanych z realizowanym projektem oraz zapewnienia dostępu do miejsca realizacji projektu wynikają w szczególności z zapisów zawartej umowy o dofinansowanie projektu, umowy PPP, dokumentu pn. *Zasady w zakresie przeprowadzania kontroli projektów w ramach RPO WZ 2014-2020* stanowiącego załącznik do umowy o dofinansowanie, wytycznych krajowych w ww. zakresie oraz obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy wdrożeniowej.
10. Projekty hybrydowe mogą podlegać również innym kontrolom realizowanym na podstawie odrębnych przepisów bezpośrednio przez Komisję Europejską, Europejski Trybunał Obrachunkowy, Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, Instytucję Audytową (Departament Audytu Środków Publicznych Ministerstwo Finansów) lub Najwyższą Izbę Kontroli. Instytucje te mogą weryfikować prawidłowość prowadzenia zamówień publicznych, ocen oddziaływania na środowisko lub udzielania pomocy publicznej. Beneficjent przekazuje IZ RPO WZ kopie informacji pokontrolnych oraz zaleceń pokontrolnych lub innych równoważnych dokumentów sporządzonych przez inne uprawnione podmioty, jeżeli wyniki kontroli dotyczą projektu, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych dokumentów.

11.2 Nieprawidłowości w projektach – korekty finansowe – pomniejszenie wydatków kwalifikowalnych

1. Nieprawidłowość to każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii, poprzez obciążenie budżetu UE nieuzasadnionym wydatkiem.
 - a) Poprzez naruszenie prawa należy rozumieć nie tylko naruszenie przepisów aktów prawnych, takich jak ustawy czy rozporządzenia, ale również zasad określonych w dokumentach, których obowiązek stosowania wynika z umowy o dofinansowanie projektu, decyzji o przyznaniu dofinansowania projektu lub kontraktu terytorialnego.
 - b) Szkoda dla budżetu UE może być:
 - szkodą realną, gdy:
 - nieprawidłowość ma szkodliwy wpływ na budżet UE,
 - nieprawidłowość została wykryta po sfinansowaniu nieprawidłowego wydatku ze środków polityki spójności;
 - albo
 - szkodą potencjalną, gdy:
 - nieprawidłowość może mieć szkodliwy wpływ na budżet UE) - zaistnienie szkody potencjalnej jest wystarczające,
 - nie doszło do sfinansowania nieprawidłowego wydatku ze środków polityki spójności, lecz istniało takie ryzyko, gdyby nieprawidłowość nie została wykryta przed wypłatą tych środków.
 - c) Wyróżniamy następujące rodzaje nieprawidłowości:
 - nieprawidłowość indywidualna,
 - nieprawidłowość systemowa,
 - nadużycie finansowe.
2. Sposób postępowania z nieprawidłowymi wydatkami uzależniony jest od momentu ich stwierdzenia.

Nieprawidłowości można stwierdzić przed:

 - a) przed podpisaniem umowy o dofinansowanie realizacji projektu,
 - b) stwierdzenie nieprawidłowości przed zatwierdzeniem wniosku beneficjenta o płatność,
 - c) stwierdzenie nieprawidłowości po zatwierdzeniu wniosku beneficjenta o płatność.
3. Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości (tj. dokonanie tzw. wstępnego ustalenia administracyjnego lub sądowego) wiąże się z koniecznością podjęcia przez IZ RPO WZ działań korygujących, polegających na:
 - a) pomniejszeniu wydatków kwalifikowalnych we wniosku beneficjenta o płatność
 - lub
 - b) nałożeniu korekty finansowej.

Ponadto IZ RPO WZ dokonuje oceny czy nieprawidłowość wymaga zgłoszenia do Komisji Europejskiej.

4. Korekta finansowa to kwota, o jaką pomniejsza się współfinansowanie UE dla projektu w związku z nieprawidłowością indywidualną lub systemową, która będzie naliczana przez IZ RPO WZ tylko w sytuacji, gdy wydatek obciążony nieprawidłowością został już rozliczony beneficjentowi. Podstawą prawną do jej nałożenia są przepisy rozporządzenia ogólnego, ustawa oraz umowa o dofinansowanie projektu, w której beneficjent zobowiązuje się realizować projekt zgodnie z odpowiednimi przepisami unijnymi, krajowymi, w tym w szczególności z ustawą wdrożeniową oraz wytycznymi, o których mowa w tejże ustawie. Będą one naliczane na podstawie aktu normatywnego – rozporządzenia wydanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

UWAGA 1: Korekta finansowa (pomniejszenie środków) nakładana jest na podmiot, który odpowiada za działania niezgodne z prawem lub zaniechania w związku z realizacją projektu.

UWAGA 2: W przypadku, gdy beneficjentem jest podmiot publiczny za naruszenie prawa związane z wyborem wykonawcy: analizy przedrealizacyjnej, studium wykonalności, ewentualnych innych wydatków za realizację których nie będzie odpowiadał partner prywatny oraz z wyborem partnera prywatnego, odpowiada podmiot publiczny

UWAGA 3: W przypadku, gdy beneficjentem jest partner prywatny za naruszenie prawa związane z wyborem podmiotów, o których mowa w uwadze 2, odpowiada podmiot publiczny.

UWAGA 4: Powyższe zapisy mogą ulec zmianie. W Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju trwają prace mające na celu opracowanie systemowego podejścia dot. zasad naliczania korekt m.in. w sytuacji, gdy beneficjentem projektu realizowanego w formule PPP będzie partner prywatny.

5. Nieprawidłowości stwierdzane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie:

- a) są to przede wszystkim nieprawidłowości stwierdzane podczas weryfikacji wniosków o dofinansowanie projektów;
- b) mogą one dotyczyć m.in. nieprawidłowości w zamówieniach publicznych stwierdzonych w projektach rozpoczętych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, a także polegać np. na przedłożeniu fałszywych dokumentów;
- c) sposób postępowania z nieprawidłowościami stwierdzonymi przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu uzależniony jest od rodzaju i charakteru nieprawidłowości.
- d) w przypadku gdy istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia nadużycia finansowego IZ RPO WZ wstrzymuje podpisanie umowy o dofinansowanie/decyzji o przyznaniu dofinansowania;
- e) w przypadku stwierdzenia nadużycia finansowego, np. fałszerstwa dokumentów stanowiących załączniki do wniosku o dofinansowanie projektu, IZ RPO WZ odstępuje od zawarcia umowy o dofinansowanie/decyzji o przyznaniu dofinansowania;
- f) umowa o dofinansowanie/decyzja może zostać zawarta/wydana w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w projekcie, którego realizacja rozpoczęła się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, jeżeli wartość tej nieprawidłowości nie skutkowałaby uznaniem całości wydatków za niekwalifikowalne oraz gdy nie istnieje podejrzenie nadużycia finansowego. W tej sytuacji wydatki nieprawidłowe nie będą uznane za kwalifikowalne;
- g) IZ RPO WZ zawrze umowę z beneficjentem w sytuacji, gdy nieprawidłowość dotyczy zamówienia publicznego kluczowego dla realizacji projektu rozpoczętego przed podpisaniem umowy o dofinansowanie/decyzji o przyznaniu dofinansowania pod warunkiem, że ww. nieprawidłowość nie skutkowałaby nałożeniem korekty 100% na wydatki objęte zamówieniem (wydatki nieprawidłowe nie zostaną uznane przez IZ RPO WZ za kwalifikowalne);
- h) w przypadku, gdy kwoty nieprawidłowości nie będzie można precyzyjnie określić, wartość nieprawidłowości zostanie obliczona zgodnie z rozporządzeniem wydanym przez ministra właściwego dla spraw rozwoju regionalnego wydanym na podstawie art. 24 ust. 13 ustawy wdrożeniowej, zwanym dalej Taryfikatorem.

6. Nieprawidłowości stwierdzane przed zatwierdzeniem wniosku beneficjenta o płatność

a) Podział nieprawidłowości:

- **nieprawidłowości stwierdzone przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o płatność**

-
- ich wykrycie może nastąpić np. w trakcie kontroli na dokumentach w siedzibie IZ RPO WZ/w siedzibie beneficjenta.
 - wydatek nieprawidłowy nie może być wskazany we wniosku o dofinansowanie jako kwalifikowalny, **z zastrzeżeniem sytuacji, gdy:**
 - ✓ nieprawidłowość dotyczy zamówienia publicznego przeprowadzonego z naruszeniem prawa,
 - beneficjent w zależności od charakteru i wagi naruszenia może być uprawniony do częściowego zrefundowania wydatków poniesionych w związku z postępowaniem obciążonym nieprawidłowością. IZ RPO WZ poinformuje beneficjenta o konieczności ujęcia we wniosku o płatność wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o kwotę, jaka wynikałaby z konieczności nałożenia korekty zgodnie z taryfikatorem,
 - ✓ nieprawidłowość dotyczy wszystkich innych wydatków spoza obszaru zamówień publicznych, które zostały poniesione z naruszeniem przepisów lub zasad wdrażania funduszy:
 - niekwalifikowalność ww. wydatków jest tylko częściowa.
 - kwota wydatku kwalifikowalnego, którą beneficjent deklaruje we wniosku o płatność ulega proporcjonalnemu obniżeniu.
 - IZ RPO WZ sprawdza czy beneficjent dokonał odpowiedniego pomniejszenia kwoty wydatków kwalifikowalnych.
 - w sytuacji, gdy pomniejszenie ww. wydatków zostało dokonane przez beneficjenta nieprawidłowo IZ RPO WZ pomniejsza wydatki kwalifikowalne ujęte we wniosku o dofinansowanie o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo.
 - **nieprawidłowości stwierdzone w trakcie weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność**
 - W przypadku stwierdzenia tego typu nieprawidłowości IZ RPO WZ dokonuje pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez beneficjenta o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo.
 - W miejsce wydatków nieprawidłowych beneficjent może przedstawić inne wydatki kwalifikowalne, nieobarczone błędem. Wydatki te mogą być przedstawione w jednym bądź kilku wnioskach o płatność składanych w późniejszym terminie.
 - IZ RPO WZ uznaje, że wydatkami nieobciążonymi błędem są także wydatki skorygowane.
 - Ponadto IZ RPO WZ zwraca szczególną uwagę na zasadność zastąpienia przez beneficjenta wydatków niekwalifikowalnych innymi wydatkami kwalifikowalnymi.
 - Stwierdzenie nieprawidłowych wydatków we wniosku o płatność przed jego zatwierdzeniem nie wiąże się z obniżeniem współfinansowania UE dla projektu, z zastrzeżeniem przypadku, gdy:
 - ✓ beneficjent nie może przedstawić do współfinansowania innych wydatków kwalifikowalnych, współfinansowanie UE dla projektu ulega obniżeniu,
 - ✓ beneficjent zawrze we wniosku o płatność wydatek, który wcześniej, w wyniku kontroli, został uznany za nieprawidłowo poniesiony.
 - IZ RPO WZ ocenia czy nie zachodzą przesłanki podejrzenia popełnienia przestępstwa.

- Celowe przedstawienie do rozliczenia wydatków niekwalifikowalnych może stanowić próbę popełnienia przestępstwa, o którym mowa w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny albo przestępstwa skarbowego, o którym mowa w ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy.
 - W ramach systemu zaliczkowego, w sytuacji negatywnego rozpatrzenia zastrzeżeń zgłoszonych przez beneficjenta lub ich niezgłoszenia, przy jednoczesnym braku zgody beneficjenta na pomniejszenie wartości wydatków kwalifikowalnych o wydatki nieprawidłowe, IZ RPO WZ wzywa beneficjenta do zwrotu kwoty stwierdzonej nieprawidłowości na podstawie wezwania, o którym mowa w art. 207 ust. 8 ustawy o finansach publicznych. Po bezskutecznym upływie terminu zwrotu wskazanego w ww. wezwaniu IZ RPO WZ wydaje decyzję, o której mowa w art. 207 ust. 9 ustawy o finansach publicznych.
- IZ RPO WZ informuje beneficjenta w formie pisemnej o dokonany pomniejszeniu.
 - Beneficjent w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o pomniejszeniu może wnieść umotywowane pisemne zastrzeżenia.
 - W przypadku pozytywnego rozpatrzenia zastrzeżeń zgłoszonych przez beneficjenta, IZ RPO WZ, w zależności od konkretnej sytuacji, dokonuje odpowiedniej zmiany we wniosku o płatność albo zwraca się do beneficjenta z prośbą o ujęcie zakwestionowanych wydatków w kolejnym wniosku o płatność.

7. Nieprawidłowości stwierdzone po zatwierdzeniu wniosku beneficjenta o płatność

- a) W przypadku, gdy IZ RPO WZ stwierdza nieprawidłowość po zatwierdzeniu wniosku beneficjenta o płatność, zachodzi konieczność nałożenia korekty finansowej na wydatki w ramach projektu. Wiąże się to z obniżeniem całkowitej kwoty współfinansowania UE dla danego projektu o kwotę nałożonej korekty.
- b) Beneficjent nie ma możliwości przedstawienia do współfinansowania innych wydatków kwalifikowalnych nieobarczonych błędem.

8. Obliczanie wysokości korekty finansowej / wysokości pomniejszenia wydatków

- a) Warunki obniżenia wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo, stanowiących pomniejszenie oraz stawki procentowe stosowane przy obniżeniu wartości korekt finansowych i pomniejszeń, związanych z udzielaniem zamówień realizowanych ze środków publicznych w ramach projektów objętych współfinansowaniem w zakresie polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020 zgodnie z warunkami wynikającymi z uPZP albo z uKRBU, albo z umowy o dofinansowanie projektu, albo z decyzji o dofinansowaniu projektu określają:
 - Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżenia wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo - w stosunku do nieprawidłowości stwierdzonych w postępowaniach o udzielenie zamówienia prowadzonych zgodnie z warunkami wynikającymi z uPZP wszczętych przed dniem 28.07.2017 r. jak również zasady konkurencyjności opisanej w odpowiednich Wytycznych dotyczących udzielania zamówień publicznych,
 - Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 lutego 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków obniżenia wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo - w stosunku do nieprawidłowości stwierdzonych w postępowaniach o udzielenie zamówienia prowadzonych zgodnie z warunkami wynikającymi z uPZP wszczętych po dniu 28.07.2017 r. jak również zasady konkurencyjności opisanej w odpowiednich Wytycznych dotyczących udzielania zamówień publicznych.

Stawki procentowe stosowane przy obniżeniu wartości korekt finansowych i pomniejszeń dla poszczególnych kategorii nieprawidłowości indywidualnych są określone w załącznikach do ww. rozporządzeń.

- b) Wartość korekty finansowej związanej z nieprawidłowością indywidualną stwierdzoną w danym zamówieniu jest równa wartości wydatków objętych współfinansowaniem UE poniesionych w ramach tego zamówienia.
- c) Wartość pomniejszenia związanego z nieprawidłowością indywidualną stwierdzoną w danym zamówieniu jest równa kwocie wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach tego zamówienia.
- d) Wartość korekty finansowej lub pomniejszenia może zostać obniżona, jeżeli anulowanie całości współfinansowania UE lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach zamówienia jest niewspółmierne do charakteru i wagi nieprawidłowości indywidualnej.
- e) Charakter i wagę nieprawidłowości indywidualnej ocenia się odrębnie dla każdego zamówienia biorąc pod uwagę stopień naruszenia zasad uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, przejrzystości i niedyskryminacji.
- f) W przypadku gdy jest możliwe precyzyjne wskazanie kwoty wydatków poniesionych nieprawidłowo związanej ze stwierdzoną nieprawidłowością indywidualną wartość korekty finansowej jest równa wartości współfinansowania UE w ramach tej kwoty, a w przypadku pomniejszenia – wartości wydatków kwalifikowalnych równej tej kwocie.
- g) W przypadku gdy skutki finansowe stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej są pośrednie, rozproszone, trudne do oszacowania lub gdy nieprawidłowość indywidualna mogłaby zniechęcić potencjalnych wykonawców do złożenia oferty lub wniosku o udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia obniżenie wartości korekty finansowej lub obniżenie wartości pomniejszenia oblicza się według wzorów:

➤ **w przypadku obniżenia wartości korekty finansowej:**

$$W_k = W\% \times W_{kw} \times W_s,$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

W_k – wartość korekty finansowej,

W_{kw} – wartość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych dla danego zamówienia,

W_s – procentowa wartość współfinansowania UE,

$W\%$ – stawka procentowa;

➤ **w przypadku obniżenia wartości pomniejszenia:**

$$W_p = W\% \times W_{kw},$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

W_p – wartość pomniejszenia,

W_{kw} – wartość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych dla danego zamówienia,

$W\%$ – stawka procentowa.

- h) W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej, dla której w załącznikach do ww. rozporządzeń nie określono stawki procentowej, IZ RPO WZ stosuje stawkę procentową odpowiadającą najbliższej rodzajowo kategorii nieprawidłowości indywidualnych.

-
- i) W przypadku kategorii nieprawidłowości indywidualnych, której w załącznikach do ww. rozporządzeń przypisano więcej niż jedną stawkę procentową, zastosowanie stawki procentowej o niższej wysokości niż maksymalna wysokość dla danej kategorii nieprawidłowości indywidualnych jest możliwe wyłącznie wtedy, gdy jest to uzasadnione charakterem i wagą stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej.
- j) Stosowanie stawek procentowych o niższej wysokości niż maksymalna wysokość dla danej nieprawidłowości indywidualnej nie jest możliwe w stosunku do podmiotów, które, mimo otrzymania wyniku kontroli lub audytu dotyczącego projektów realizowanych przez te podmioty w ramach danego programu operacyjnego, stwierdzających wystąpienie nieprawidłowości indywidualnej, powtórnie popełniają taką samą nieprawidłowość indywidualną w postępowaniach o udzielenie zamówienia wszczętych po dniu otrzymania wyniku kontroli lub audytu.
- k) W przypadku stwierdzenia w ramach jednego zamówienia kilku nieprawidłowości indywidualnych wartość korekt finansowych lub pomniejszeń nie podlega sumowaniu.
- IZ RPO WZ stosuje wtedy do wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości indywidualnych jedną korektę finansową lub jedno pomniejszenie o najwyższej wartości
- l) Nie jest możliwe obniżenie wartości korekty finansowej lub pomniejszenia w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnych, które wiążą się z przypadkami nadużyć finansowych lub celowego uprzywilejowania jednego z wykonawców, stwierdzonych w prawomocnie zakończonym postępowaniu sądowym lub zakończonym decyzją ostateczną postępowaniu administracyjnym.
- m) W przypadku zamówień, których wartość nie przekracza kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 uPZP, przy ocenie wagi nieprawidłowości indywidualnej IZ RPO WZ bierze pod uwagę również ich transgraniczny charakter.
- Transgraniczny charakter mają zamówienia, które stanowią lub mogą stanowić przedmiot zainteresowania podmiotów mających siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.
 - Oceny, czy zamówienie może stanowić przedmiot zainteresowania podmiotów mających siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, dokonuje się, biorąc pod uwagę łącznie następujące czynniki:
 - ✓ szacowaną wartość zamówienia;
 - ✓ specyfikę sektora gospodarki oraz rodzaj działalności gospodarczej, w ramach których zamówienie jest realizowane;
 - ✓ strukturę rynku dla produktu będącego przedmiotem zamówienia;
 - ✓ lokalizację miejsca wykonania zamówienia;
 - ✓ złożenie oferty przez wykonawcę z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub wyrażenie zainteresowania zamówieniem przez wykonawcę z takiego państwa.

9. Korekty finansowe w okresie trwałości projektu

- a) W przypadku wystąpienia nieprawidłowości polegającej na np. niezachowaniu okresu trwałości należy IZ RPO WZ zastosować korektę proporcjonalną do okresu, przez który nieprawidłowość miała miejsce.
- b) Podstawą jej wymierzenia będzie 100% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu.

10. Beneficjent odpowiada za prawidłową realizację rzeczowej i finansowej części projektu, a tym samym za prawidłowość całości wydatków kwalifikowalnych, które są ponoszone w trakcie jego realizacji. Powyższy zapis nie ma zastosowania w sytuacji, gdy beneficjentem jest partner

prywatny, a zamówień na potrzeby projektu udziela podmiot publiczny. Wówczas w przypadku wystąpienia korekty finansowej lub konieczności zwrotu dofinansowania, to na podmiocie publicznym ciąży obowiązek zwrotu nienależnie pobranych środków finansowych wraz z należnymi odsetkami.

Rozdział 12. Odzyskiwanie środków

1. Odzyskiwanie nieprawidłowo wydatkowanych środków polega na podjęciu działań zmierzających do tego, by beneficjent zwrócił nieprawidłowo wydatkowane środki lub by zostały one potrącone z kolejnych płatności na rzecz beneficjenta.
2. IZ RPO WZ podejmuje czynności w celu odzyskania środków finansowych:
 - a) w sytuacji, kiedy beneficjent a także podmiot publiczny (w sytuacji, gdy beneficjentem jest partner prywatny) swoim działaniem doprowadzi do ich wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 *ustawy o finansach publicznych* a także pobrania ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości,
 - b) w celu odzyskiwania odsetek jak od zaległości podatkowych od środków, pozostających do rozliczenia, przekazanych beneficjentowi w formie zaliczki w przypadku jej nierozliczenia lub też złożenia wniosku rozliczającego zaliczkę z uchybieniem terminu.
3. Powyższe sytuacje mogą zostać przez IZ RPO WZ stwierdzone na każdym etapie realizacji projektu, a także po jego zakończeniu, tj. w okresie trwałości projektu.
4. Proces odzyskiwania środków wszczynany jest wówczas, gdy nieprawidłowość została stwierdzona po wypłacie środków dla beneficjenta:
 - a) gdy nieprawidłowość została stwierdzona po zatwierdzeniu wniosku beneficjenta o płatność i wypłacie środków na rzecz beneficjenta,
 - b) w projektach rozliczanych na zasadzie zaliczek – również w przypadku, gdy we wniosku o płatność rozliczającym zaliczkę beneficjent zawarł wydatki nieprawidłowe i jednocześnie nie wyraził zgody na pomniejszenie przez IZ RPO WZ kwoty wydatków kwalifikowanych o wartość wydatków nieprawidłowych.
5. Sposób postępowania w zakresie odzyskiwania środków nieprawidłowo wydatkowanych w procesie realizacji projektów wynika w szczególności z zapisów umowy o dofinansowanie projektu, dokumentu pn. *Zasady dotyczące odzyskiwania środków w ramach RPO WZ stanowiącego załącznik do umowy o dofinansowanie*, wytycznych krajowych w ww. zakresie oraz obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy wdrożeniowej, ustawy o finansach publicznych, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Rozdział 13. Generowanie dochodu w projektach

1. Możliwość generowania dochodu ma wpływ na wartość dofinansowania, jaką maksymalnie może otrzymać projekt.
2. Przez dochód rozumie się wpływy środków pieniężnych z bezpośrednich wpłat dokonywanych przez użytkowników za towary lub usługi zapewniane przez dany projekt, jak np. opłaty ponoszone bezpośrednio przez użytkowników za użytkowanie infrastruktury, sprzedaż lub dzierżawę gruntu lub budynków lub opłaty za usługi, pomniejszone o wszelkie koszty operacyjne i koszty odtworzenia wyposażenia krótkotrwałego poniesione w okresie odniesienia. Oszczędności kosztów operacyjnych osiągnięte przez operację są traktowane jako dochody, chyba że są skompensowane równoważnym zmniejszeniem dotacji operacyjnych.⁴⁸
3. Dochodowość projektu powinna być badana pod kątem wszystkich źródeł przychodów jakie będą uzyskiwane w oparciu o infrastrukturę objętą dofinansowaniem, niezależnie od tego, która strona umowy PPP będzie uzyskiwała dany przychód.
4. W projekcie hybrydowym, którego beneficjentem, a zarazem operatorem infrastruktury, jest partner prywatny, wpływy z tytułu opłaty za dostępność przekazywane partnerowi prywatnemu przez podmiot publiczny stanowią przychód projektu. W takiej sytuacji podmiot publiczny jest traktowany jako użytkownik usług świadczonych przez partnera prywatnego w ramach umowy PPP.
5. W przypadku projektu generującego dochód koszty kwalifikowalne są z góry pomniejszane z uwzględnieniem potencjału generowania dochodów przez projekt w określonym okresie odniesienia obejmującym zarówno realizację tej operacji, jak i okres po jej ukończeniu w oparciu o metodę wskazaną w regulaminie naboru/konkursu:
 - a) luki w finansowaniu albo
 - b) zryczałtowanych procentowych stawek dochodów dla projektów z wybranych sektorów i podsektorów.
6. W przypadku gdy nie ma możliwości obiektywnego określenia przychodu z wyprzedzeniem na podstawie jednej z metod wskazanych w punkcie 4, dochód wygenerowany w okresie trzech lat od zakończenia projektu lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia RPO WZ, w zależności od tego, który termin nastąpi wcześniej, należy odliczyć od wydatków deklarowanych Komisji.
7. Punkty 2 – 5 nie mają zastosowania do:
 - projektów, których całkowity kwalifikowalny koszt nie przekracza 1.000.000 EUR (przed zastosowaniem jednej z metod, o której mowa w punkcie 3),
 - części projektów finansowanych wyłącznie z Europejskiego Funduszu Społecznego.oraz projektów, dla których wsparcie stanowi:
 - pomoc de minimis;
 - zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa dla MŚP, gdy stosuje się limit w zakresie dopuszczalnej intensywności lub kwoty pomocy państwa;
 - zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa, gdy przeprowadzono indywidualną weryfikację potrzeb w zakresie finansowania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi pomocy państwa⁴⁹.

⁴⁸ W przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany pro rata do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.

⁴⁹ Indywidualną weryfikacją potrzeb stosuje się w przypadku następujących rodzajów pomocy publicznej udzielanej na podstawie rozporządzenia 651/2014: pomocy inwestycyjnej na sieci dystrybucji w ramach efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych i chłodniczych (art. 46 ust. 6); pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną (art. 48 ust. 5); pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego (art. 53 ust. 6); pomocy na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną (art. 55 ust. 10); pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną (art. 56 ust. 6).

8. Kwalifikowalne wydatki danego projektu są pomniejszane o dochód, który nie został wzięty pod uwagę w czasie zatwierdzania operacji, wygenerowany bezpośrednio wyłącznie podczas jej wdrażania, nie później niż w momencie złożenia przez beneficjenta wniosku o płatność końcową.⁵⁰
9. Punkt 8 nie ma zastosowania do:
- nagród;
 - operacji objętych zasadami pomocy państwa;
 - operacji, dla których łączne koszty kwalifikowalne nie przekraczają 50.000 EUR.
10. Wszelkie płatności otrzymane przez beneficjenta z tytułu kar umownych na skutek naruszenia umowy zawartej między beneficjentem a stronami trzecimi, lub które miały miejsce w wyniku wycofania przez stronę trzecią oferty wybieranej w ramach przepisów o zamówieniach publicznych ("wadium") nie są uznawane za dochód i nie są odejmowane od kwalifikowalnych wydatków operacji.
11. Beneficjent ma obowiązek monitorowania dochodu:

Luka w finansowaniu	Zryczałtowane procentowe stawki dochodów	Gdy nie można obiektywnie określić przychodu z wyprzedzeniem	Projekty generujące dochód wyłącznie podczas wdrażania
Faza inwestycyjna	Nie dotyczy	Faza inwestycyjna i faza operacyjna ⁵¹	Faza inwestycyjna

12. W przypadku projektu, w którym wartość dofinansowania została ustalona w oparciu o metodę luki w finansowaniu, beneficjent ma obowiązek informowania IZ RPO WZ o przypadkach wystąpienia nowego źródła dochodu lub istotnej zmiany w polityce taryfowej projektu generującego dochód po ukończeniu. Na podstawie informacji otrzymanych od beneficjenta IZ RPO WZ może wezwać go do ponownego obliczenia wysokości wskaźnika luki w finansowaniu oraz na podstawie obliczeń odpowiednio pomniejszyć wydatki kwalifikowalne (i w ślad za tym dofinansowanie) projektu.
13. W przypadku projektu, który na etapie zawarcia umowy o dofinansowanie nie stanowił projektu generującego dochód, w przypadku pojawienia się dochodu (o którym mowa w punkcie 1) w fazie operacyjnej zobowiązany jest do poinformowania o tym IZ RPO WZ. Na podstawie informacji otrzymanych od beneficjenta IZ RPO WZ może wezwać go do pomniejszenia wysokości wydatków kwalifikowalnych projektu zgodnie z jedną z metod wskazaną w punkcie 4 i 5 projektu.
14. Zmiany w zakresie dochodowości projektów, o których mowa w punktach 11 i 12 są badane również pod kątem zachowania trwałości (rozdział 9).
15. Monitorowaniem w projektach generujących dochód objęte są również zmiany kosztów kwalifikowalnych.
16. Dodatkowe informacje na temat zasad rozliczania dochodu wygenerowanego w trakcie i po zakończeniu realizacji projektu znajdują się w *Zasadach dotyczących wykazywania oraz monitorowania dochodów związanych z realizacją projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020*, stanowiących załącznik do umowy o dofinansowanie.

⁵⁰ W przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany pro rata do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztów inwestycji.

⁵¹ 3 lata od zakończenia realizacji projektu lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia RPO WZ.

Rozdział 14. Pomoc publiczna

1. Dofinansowanie projektów realizowanych w formule PPP na zasadach pomocy publicznej jest dopuszczalne, o ile możliwość udzielania pomocy publicznej została przewidziana w odpowiednich dla danego działania kryteriach wyboru projektów oraz regulaminie konkursu/naboru.
2. Analizując partnerstwo publiczno-prywatne pod kątem ewentualnego występowania elementów pomocy publicznej należy rozważyć, czy podmioty stanowiące strony partnerstwa publiczno-prywatnego będą przedsiębiorstwami w rozumieniu wspólnotowego prawa konkurencji. Sądy europejskie definiują jako przedsiębiorstwo „każdą jednostkę wykonującą działalność gospodarczą, niezależnie od jej formy prawnej i sposobu jej finansowania” (orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 23 kwietnia 1991 r. w sprawie C-41/90 „Hoefner i Elser”).
3. Kwestia prowadzenia działalności gospodarczej, rozumianej jako odpłatne świadczenie usług czy oferowanie produktów będzie miała decydujące znaczenie. Do oceny, czy w przypadku konkretnej umowy o PPP może wystąpić pomoc publiczna konieczne jest zbadanie, jaki charakter ma działalność partnerów umowy PPP, w celu stwierdzenia, czy należy ich traktować jako potencjalnych odbiorców pomocy publicznej.
4. Specyfika inwestycji realizowanych w formule PPP, wymaga każdorazowo indywidualnej analizy czy nie występują elementy pomocy publicznej. Obowiązek zweryfikowania możliwości wystąpienia w przedsięwzięciu PPP znamion pomocy publicznej spoczywa na wnioskodawcy/beneficjencie⁵².
5. Zapewnienie uczciwej konkurencji w procedurach przetargowych minimalizuje niebezpieczeństwo udzielenia pomocy ze strony państwa.
6. Za pomoc publiczną może zostać uznane przysporzenie podmiotu publicznego, polegające na nierynkowym wsparciu działalności partnera prywatnego zarówno w postaci pieniężnej (np. dotacje) jak i rzeczowej (np. wkład rzeczowy do spółki).
7. Zleca się aby analizę występowania pomocy publicznej przeprowadzić łącznie z innymi ocenami poprzedzającymi decyzję o rozpoczęciu działań zmierzających do zawarcia partnerstwa PPP.

⁵² Należy zwrócić uwagę np., że ewentualne modyfikacje warunków jeszcze niepodpisanej umowy PPP, po dokonany wyborze partnera, w czasie procedury negocjacji, mogą spowodować, że udzielona zostanie niedozwolona pomoc publiczna (umowy PPP winny być oceniane pod kątem występowania w nich pomocy publicznej każdorazowo w przypadku jakiegokolwiek zmiany, która jest do nich wprowadzana), o czym szerzej może znaleźć w publikacji autorstwa W. Dzierżanowskiego, M. Stachowiak, M. Cichowicza i M. Zasłony pt.: *Partnerstwo Publiczno-prywatne a pomoc publiczna*.